

Ìwé Òwe

Èròngbà àti kókó-òrò

- ¹ Àwọn òwe ti Solomoni, ọmọ Dafidi, ọba Israẹli.
- ² Láti le ní ogbón àti èkọ,
láti ní òye àwọn òrò-ìjìnlẹ.
- ³ Láti gba èkọ ogbón, òdodo,
àti ìdájọ, àti àisẹgbè;
- ⁴ Láti fi òye fún onírẹlẹ,
ìmọ àti ìsọra fún àwọn èwe.
- ⁵ Jẹ kí ọlọgbón tétí kí ó sì ní ìmọ kún ìmọ,
sì jẹ kí ẹnì òye gba ìtọsọnà.
- ⁶ Láti mọ ìtumọ òwe àti ìtán-dòwe,
àwọn òrò àti àlọ àwọn ọlọgbón.
- ⁷ Ibẹrù OLÚWA ni ibèrẹ ìmọ,
sùgbón aláìgbón kẹgàn ogbón àti èkọ.

Òrò yànjú láti sàfẹrí ogbón

- ⁸ Tétí, iwọ ọmọ mi sí èkọ baba rẹ,
má ẹ kọ èkọ màmá rẹ sílẹ.
- ⁹ Wọn yóò jẹ òdòdó ẹyẹ olóòórùn dídùn lóri rẹ
àti ọsọ tí ó dára yí ọrùn rẹ ká.
- ¹⁰ Ọmọ mi, bí àwọn ẹlẹsẹ bá n tòn ọ,
má ẹ gbà fún wọn.
- ¹¹ Bí wọn bá wí pé, “Wá pẹlú wa;
jẹ kí á ba ní ibùba fún ẹjẹ ẹnìkan,
jẹ kí á lúgọ ní ìkòkò de aláìsẹ ní ànìdíí;
- ¹² jẹ ká gbé wọn mì láààyè, bí ibojì òkú,
àti lódidi, bí àwọn tí n sọkalẹ lọ sínú kòtò;

- 13 a ó rí òpòlòpò ǹ̀kan tó níyè lórí
a ó sì fi ikógun kún inú ilé wa,
14 da ìpín rẹ̀ pọ̀ mọ̀ àárín wa,
a ó sì jọ pawó sínú àpọ̀ kan náà,”
15 omọ mi, má ẹ̀se bá wọ̀n lọ,
má ẹ̀se rìn ní ojú ọ̀nà wọ̀n.
16 Nítorí ẹ̀sẹ̀ wọ̀n ń sáré sí ẹ̀sẹ̀,
wọ̀n yára láti ta ẹ̀jẹ̀ sílẹ̀.
17 Wàhálà asán ni kí èniyàn máa de àwọ̀n sílẹ̀,
ní ojú ẹ̀yẹ!
18 Àwọ̀n ọ̀kúnrin wọ̀nyí ń lúgọ̀ fún ẹ̀jẹ̀ ara wọ̀n.
Ara wọ̀n ni wọ̀n ń dá lònà.
19 Báyyì ni ìgbèyìn gbogbo àwọ̀n tí ń wá èrè àtìtọ̀;
yòò mú ẹ̀mí gbogbo ẹnì tí ó rí i lọ.

Ìkìlọ̀ láti má ẹ̀se kọ ọ̀gbọ̀n sílẹ̀

- 20 Ọ̀gbọ̀n kígbẹ̀ sókè ní pópó
ó gbé ohùn rẹ̀ sókè láàrín ọ̀jà;
21 láàrín ọ̀jà ni ó ti kígbẹ̀ jáde
ní ibodè ilú ni ó ti sọ̀rọ̀ ọ̀ rẹ̀:
22 “Yóò ha ti pẹ̀ tó tí ẹ̀yin aláìmọ̀kan yóò fi fẹ̀
àìmọ̀kan yín tó?
Yóò ha ti pẹ̀ tó tí àwọ̀n ẹ̀lẹ̀gàn yóò ẹ̀se inú dídùn
sí ìpẹ̀gàn tó?
Àwọ̀n aláìgbọ̀n kórìíra ìmọ̀?
23 Bí ẹ̀ bá ti gbọ̀ ìbáwí ì mi ni,
ǹ̀ bá ti tú ohun tí ó wà nínú ọ̀kàn mi jáde fún
yín
kí ǹ̀ sì fi inú mi hàn sí i yín.
24 Ẹ̀gbọ̀n níwọ̀n bí ẹ̀ ti kọ̀ ìpẹ̀ ní ìgbà tí mo pẹ̀

- kò sù sí ẹnì tí ó kọ ibi ara sí mi gbà tí mo na ọwọ sí wọn,
 25 níwọn bí ẹ ti kọ gbogbo ìmòràn mi,
 tí ẹyin kò sù gba ìbáwí mi,
 26 Èmi pẹlú yòò fi ìdààmú yín rẹrìn-ín;
 èmi yóò sẹfẹ nígbà tí iyọnu bá dé bá a yín.
 27 Nígbà tí iyọnu bá dé bá a yín bí ìjì lílé,
 nígbà tí ìdààmú bá dé bá ọ bí ààjà,
 nígbà tí wàhálà àti ìbànújẹ ọkàn bá bò ọ mọlẹ.
- 28 “Nígbà nàà ni wọn yóò ké pè mí sùgbọn, èmi kò ní dáhùn;
 wọn yóò fi ara balẹ wá mi sùgbọn wọn kì yóò rí mi.
- 29 Níwọn bí wọn ti kórííra ìmò
 tí wọn sù kọ láti bẹrù OLÚWA.
- 30 Níwọn bí wọn kò ti gbà ìmòràn mi
 tí wọn sù kẹgàn ìmòràn mi,
 31 wọn yóò jẹ èrè iṣẹ ọwọ wọn
 wọn yóò sù jèrè èso ètè wọn ní kíkún.
- 32 Nítorí ìrìnkurìn àwọn aláìmọkan ni yóò pa wọn
 ìkáwọgbera aláìgbọn ni yóò pa á run;
 33 sùgbọn ẹnìkan tí ó bá fetí sí mi, yóò gbé láléwu
 yóò sù wà nínú ìdẹra, láìsí ìbẹrù ìpalára.”

2

Èrè iwà rere tí ogbọn n mú wá

- 1 Ọmọ mi, bí iwọ bá gba ọrọ mi,
 tí iwọ sù pa òfin mi mọ sí inú rẹ,
 2 tí iwọ deṣí rẹ sílẹ sí ogbọn
 tí iwọ sù fi ọkàn rẹ sí òye,
 3 àní, bí iwọ bá ké tọ ìmọ léyìn,

- tí ìwọ̀ sì gbé ohùn rẹ̀ sókè fún òye
 4 bí ìwọ̀ bá Ẹ̀fẹ̀rí rẹ̀ bí i fàdákà
 tí ìwọ̀ sì wa kiri bí ẹ̀súra tí a fi pamọ̀.
 5 Nígba náà ni ìwọ̀ yóò bẹ̀rù OLÚWA,
 ìwọ̀ yóò sì rí ìmọ̀ Ọlọrun.
 6 Nítorí OLÚWA ni ó ń fún ni ní ogbọn,
 láti ẹnu rẹ̀ sì ni ìmọ̀ àti òye tí ń wá.
 7 Ó to ìgbàlà fún àwọn olódodo,
 Ọun ni asà fún àwọn tí ń rìn déédé,
 8 Ó pa ipa ọ̀nà ìdájọ̀ mọ̀
 Ó sì ń pa ọ̀nà àwọn àyànfẹ̀ rẹ̀ mọ̀.
 9 Nígba náà ni ìwọ̀ yóò mọ̀ òdodo àti ìdájọ̀,
 àti àìsẹ̀gbè—gbogbo ipa ọ̀nà rere.
 10 Nítorí ogbọn yóò wọ̀ inú ọkàn rẹ̀
 ìmọ̀ yóò sì jẹ̀ یتura fún ọkàn rẹ̀.
 11 Ìmòye yóò pa ọ̀ mọ̀
 òye yóò sì máa sọ ọ̀.
 12 Ogbọn yóò gbà ọ̀ là kúrò ní ọ̀nà àwọn ènìyàn
 búburú,
 lọ̀dọ̀ àwọn ènìyàn tí ọ̀rọ̀ ọ̀ wọn jẹ̀ àyídáyidà,
 13 ẹni tí ó kúrò ní ọ̀nà ìdúró ẹ̀nẹ̀n
 láti rìn ní ọ̀nà tí ó sọkùnkùn,
 14 ẹni tí ó yẹ̀ nínú ẹ̀sẹ̀ búburú,
 tí ó ẹ̀ inú dídùn sí àyídáyidà àwọn ènìyàn ibi,
 15 ọ̀nà ẹni tí ó wọ̀
 tí wọn sì jẹ̀ alárekerekè ní ọ̀nà wọn.
 16 Yóò gba ìwọ̀ pẹ̀lú là kúrò lọ̀wọ̀ àwọn àjẹ̀jẹ̀ obìnrin,
 àní, lọ̀wọ̀ obìnrin àjẹ̀jẹ̀ tí ń fi ọ̀rọ̀ ẹnu rẹ̀ tannijẹ̀,
 17 ẹni tí ó ti kọ̀ ọkọ̀ àkọfẹ̀ ìgbà èwe rẹ̀ sílẹ̀

tí ó sì gbàgbé májẹmú tí ó ti dá níwájú Ọlórún rẹ.

18 Nítorí ilé rẹ jẹ ọ̀nà sí ikú

ipa ọ̀nà rẹ sọ̀dọ̀ àwọn òkú.

19 Kò sẹ̀ni tó lọ sọ̀dọ̀ rẹ tí ó padà

bẹ̀ẹ̀ ni wọn kì í dé ọ̀nà ìyè.

20 Bẹ̀ẹ̀ ni ìwọ̀ yóò rìn ní ọ̀nà àwọn ènìyàn rere

kí ìwọ̀ kí ó sì pa ọ̀nà àwọn olódodo mọ.

21 Nítorí ẹ̀ni dídúró ẹ̀ni yóò gbé ní ilé náà

àwọn aláìlẹ̀gàn sì ni yóò máa wà nínú rẹ.

22 Ẹ̀yẹ̀n a ó kẹ̀ ènìyàn búburú kúrò lórí ilẹ̀ náà

a ó sì fa àwọn aláìsọ̀ótọ̀ tu kúrò lórí rẹ.

3

Àwọn ànfààní ogbọn miiran

1 Ọ̀mọ̀ mi, má ẹ̀ gbàgbé èkọ̀ mi.

Ẹ̀yẹ̀n pa ọ̀fin mi mọ̀ sí ọ̀kàn rẹ.

2 Nítorí ọ̀jọ̀ gígùn, ẹ̀mí gígùn, àti àlàáfíà,

ni wọn yóò fi kùn un fún ọ.

3 Má ẹ̀ jẹ̀ kí ìfẹ̀ àti ọ̀títọ̀ ẹ̀sẹ̀ fi ọ̀ sílẹ̀ láélaé

so wọn mọ̀ ọ̀rùn rẹ,

kọ̀ wọn sí wàláà àyà rẹ.

4 Nígba náà ni ìwọ̀ yóò rí ọ̀júrere àti orúkọ rere

ní ọ̀jọ̀ Ọlórún àti lójú ènìyàn.

5 Gbẹ̀kẹ̀lé OLÚWA pẹ̀lú gbogbo ọ̀kàn rẹ

má ẹ̀ sinmi lé ọ̀ye ara à rẹ.

6 Mọ̀ ọ̀n ní gbogbo ọ̀nà rẹ

òun yóò sì máa tọ̀ ipa ọ̀nà rẹ.

- 7 Má ẹ je ọlọgbọn lójú ara à re
bèrù OLÚWA kí o sì kóríra ibi.
- 8 Èyí yòò mú ilera fún ara re
àti okun fún àwọn egungun re.
- 9 Fi ọrọ re bọwọ fún OLÚWA,
pèlú àkọso oko re,
- 10 nígbà náà ni àká re yòò kún àkúnnya
àgbá re yòò kún àkúnwọsílẹ fún wàinì tuntun.
- 11 Ọmọ mi, má ẹ kẹgàn ibáwí OLÚWA
má sì ẹ bínú nígbà tí ó bá n bá ọ wí,
- 12 nítorí OLÚWA a máa bá àwọn tí ó fẹràn wí
bí baba ti í bá ọmọ tí ó bá nínú dídùn sí wí.
- 13 Ìbùkún ni fún ẹni tí ó ní ìmọ,
ẹni tí ó tún ní òye sí i,
- 14 nítorí ó ẹ èrè ju fàdákà lọ
ó sì ní èrè lórí ju wúra lọ.
- 15 Ó ẹ iyebíye ju iyùn lọ;
kò sí ohunkóhun tí a lè fiwé e nínú ohun
gbogbo tí ìwọ fẹ.
- 16 Ẹmí gígùn n bẹ ní ọwọ ọtún re;
ní ọwọ òsì re sì ni ọrọ àti ọlá.
- 17 Àwọn ọnà re je ọnà ìtura,
òpópónà re sì je ti àlàáfíà.
- 18 Igi iyè ni ó je fún gbogbo ẹni tí ó bá gbà á;
àwọn tí ó bá sì dímú yòò rí ìbùkún gbà.
- 19 Nípa ọgbọn, OLÚWA fi ìpílẹ ilẹ ayé solẹ; nípa òye, ó
fi àwọn ọrun sí ipò wọn;
- 20 nípa ìmọ re ó pín ibú omi ní yà,

àwọ́sánmọ̀ sì n sẹ̀ ìrì.

- 21 Ọmọ mi, pa ọgbọn tí ó yè kooro àti ìmòye mọ,
má jẹ kí wọn lọ kúrò ní ibi tí ojú rẹ̀ ti le tó wọn.
- 22 Wọn yóò jẹ̀ iyè fún ọ,
àti ẹ̀şọ̀ fún ọrùn rẹ̀.
- 23 Nígba náà ni iwọ̀ yóò bá ọ̀nà rẹ̀ lọ ní àìléwu,
iwọ̀ kì yóò sì kọ̀şẹ̀.
- 24 Nígba tí iwọ̀ bá dùbúlẹ̀, iwọ̀ kì yóò bẹ̀rù,
nígba tí iwọ̀ bá dùbúlẹ̀, oorun rẹ̀ yóò jẹ̀ oorun
ayọ̀.
- 25 Má şe bẹ̀rù ìdààmú ọ̀jìjì,
tàbí ti ọ̀parun tí ó n dé bá àwọn ènìyàn búburú.
- 26 Nítorí OLÚWA yóò jẹ̀ ọ̀gbé kẹ̀lé rẹ̀,
kì yóò sì jẹ̀ kí ẹ̀şẹ̀ rẹ̀ bó sínú pàkúté.
- 27 Má şe fa ọ̀wọ̀ ìre sẹ̀yìn kúrò lẹ́dọ̀ àwọn tí şe tìrẹ̀,
nígba tí ó bá wà ní ọ̀kápá rẹ̀ láti şe ohun kan.
- 28 Má şe wí fún aláduúgbò rẹ̀ pé,
“Padà wá nígba tó şe díẹ̀; èmi yóò fi fún ọ̀ ní
ọ̀la,”
nígba tí o ní i pẹ̀lú rẹ̀ nísinsin yíi.
- 29 Má şe pẹ̀te ohun búburú fún aláduúgbò rẹ̀,
ti o gbé nítòsí rẹ̀, tí ó sì fọ̀kàn tán ọ̀.
- 30 Má şe fẹ̀şùn kan ènìyàn láinídíí,
nígba tí kò şe ọ̀ ní ibi kankan rárá.
- 31 Má şe şe ìlara ènìyàn jàgídíjàgan
tàbí kí o yàn láti rìn ní ọ̀nà rẹ̀.
- 32 Nítorí OLÚWA kórííra ènìyàn aláyídáyidà
şùgbọn a máa fọ̀kàn tán ẹnì dídúró şinşin.
- 33 Ègún OLÚWA n bẹ̀ lórí ilé ènìyàn búburú,

- sùgbón ó bùkún fún ilé olódodo.
 34 Ó fi àwọn ẹlẹyà ẹ yẹyẹ,
 sùgbón ó fi oore-òfẹ fún onírẹlẹ.
 35 Ọlọgbón jogún iyì,
 sùgbón àwọn aṣiwèrè ni yòò ru ìtìjù wọn.

4

Ọgbón ni o ga jùlọ

- 1 Tétí, ẹyin ọmọ mi, sí ẹkọ baba; fetísílẹ kí o sì ní òye sí i.
 2 Mo fún ọ ní ẹkọ tí ó yè kooro,
 nítorí náà, má ẹ kọ ẹkọ mi sílẹ.
 3 Nígbà tí mo jẹ ọdómọkùnrin ní ilé baba à mí,
 mo jẹ ẹwe, tí mo sì jẹ ọkan soṣo lẹwọ iyá mi.
 4 Ó kọ mi ó sì wí pé,
 “Jẹ kí àyà rẹ kí ó gba ọrọ mi dúró,
 pa òfin mi mọ, kí ìwọ kí ó sì yè.
 5 Gba ọgbón, gba òye,
 má ẹ gbàgbé ọrọ mi tàbí kí o yẹsẹ kúrò nínú rẹ.
 6 Má ẹ kọ ọgbón sílẹ, yòò sì dáàbò bò ọ,
 fẹrànrẹ, yòò sì bojútó ọ.
 7 Ọgbón ni ó ga jù; nítorí náà gba ọgbón.
 Bí ó tilẹ ná gbogbo ohun tí o ní, gba òye.
 8 Gbé e ga, yòò sì gbé ọ ga
 òrọ mọ ọn, yòò sì bu iyì fún ọ.
 9 Yòò fi ọdòdó ọṣọ ẹwà sí orí rẹ
 yòò sì fi adé ẹlẹwà fún ọ.”
 10 Tétí, ọmọ mi, gba ohun tí mo sọ,
 ọjọ ayé è rẹ yòò sì gùn.
 11 Mo tọ ọ ṣọnà ní ọnà tí ọgbón

- mo sì mú ọ lọ ní ọ̀nà ti tààrà.
- 12 Nígbà tí o rìn, ìgbésẹ̀ rẹ̀ kò ní ní ìdíwọ̀
nígbà tí o bá sáré, ìwọ̀ kì yóò kọ̀sẹ̀.
- 13 Di èkọ̀ mú, má ẹ̀ jẹ̀ kí ó lọ;
tọ́jú u rẹ̀ dárádára nítorí ọ̀nà ni ìyè rẹ̀.
- 14 Má ẹ̀ gbé ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ sí ojú ọ̀nà àwọ̀n ènìyàn búburú
tàbí kí o rìn ní ọ̀nà àwọ̀n ẹ̀ni ibi.
- 15 Yera fún un, má ẹ̀ rìn níbẹ̀;
yàgò fún un kí o sì bá ọ̀nà tírẹ̀ lọ.
- 16 Nítorí wọ̀n kò le sùn àyàfi tí wọ̀n bá ẹ̀ ibi,
wọ̀n kò ní tòògbé àyàfi tí wọ̀n bá gbé ẹ̀lòmíràn
şubú.
- 17 Wọ̀n n jẹ̀ oúnjẹ̀ ìwà búburú
wọ̀n sì n mu wáinì ìwà ìkà.
- 18 Ipa ọ̀nà olódodo dàbí àşşşşyọ̀ oòrùn
tí n tànmọ̀lẹ̀ sí i tí tí ojọ̀ fi kanrí
- 19 şùgbọ̀n ọ̀nà ènìyàn búburú dàbí ọ̀kùnkùn biribiri;
wọ̀n kò mọ̀ ohun tí ó n mú wọ̀n kọ̀sẹ̀.
- 20 Ọ̀mọ̀ mi, tẹ́tí sí ohun tí mo sọ̀;
fetísílẹ̀ dárádára sí ọ̀rọ̀ mi.
- 21 Má ẹ̀ jẹ̀ kí wọ̀n rá mọ̀ ọ̀ lójú
pa wọ̀n mọ̀ sínú ọ̀kàn rẹ̀,
- 22 nítorí ìyè ni wọ̀n jẹ̀ fún gbogbo ẹ̀ni tí ó rí wọ̀n
àti ìlera fún gbogbo ara ènìyàn.
- 23 Ju gbogbo ǹnkan tókù lọ, pa ọ̀kàn rẹ̀ mọ̀,
nítorí ọ̀nà ni orísun ìyè.
- 24 Mú àrékérekè kúrò ní ẹ̀nu rẹ̀;
sì jẹ̀ kí ọ̀rọ̀ isokúşọ̀ jinnà réré sí ẹ̀nu rẹ̀.
- 25 Jẹ̀ kí ojú rẹ̀ máa wo iwájú,
jẹ̀ kí ìwọ̀ ojú rẹ̀ máa wo ọ̀kánkán iwájú rẹ̀ sá á.

- 26 Kíyèsi ìrìn ẹ̀sẹ̀ rẹ̀
 sì rìn ní àwọn ọ̀nà tí ó dára nìkan.
 27 Má ẹ̀ yà sọtùn ún tàbí sọ̀sì;
 pa ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ mọ̀ kúrò nínú ibi.

5

Ìkìlọ̀ láti yàgò fún àgbèrè

- 1 Ọmọ mi, fiyèsí ọgbọn mi,
 kí o sì deṣí rẹ sí ọye mi,
 2 kí iwọ sì lè ní ìṣọra
 kí ètè rẹ̀ sì lè pa ìmọ̀ mọ̀.
 3 Nítorí ètè àwọn àjẹ̀jì obìnrin a máa sun bi oyin,
 ọ̀rọ̀ rẹ̀ sì kúnna ju ọ̀róró lọ.
 4 Ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ ní ẹ̀gbẹ̀yìn gbẹ̀yín, ó korò ju ọ̀rónró lọ,
 ó mú bí idà olójú méjì.
 5 Ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ sọkalẹ̀ lọ sí ọ̀nà ikú
 ẹ̀gbésẹ̀ rẹ̀ lọ tààrà sí ibojì òkú.
 6 Kí iwọ má ba à já ipa ọ̀nà iyè;
 ọ̀nà rẹ̀ rí pálapàla, ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ kò tilẹ̀ mọ̀.
 7 Nítorí náà, ẹ̀yin ọmọ mi, ẹ̀ deṣí sí mi,
 kí ẹ̀yin kí ó má ẹ̀ yàgò kúrò nínú ọ̀rọ̀ tí mo sọ.
 8 Rìn ní ọ̀nà tí ó jìnnà sí ti rẹ̀,
 má ẹ̀ sún mọ̀ ẹ̀nu-ọ̀nà ilé rẹ̀,
 9 àìṣe bẹ̀ẹ̀ iwọ̀ yóò gbé gbogbo ọ̀lá rẹ̀ lé ẹ̀lòmíràn
 lówó
 àti ojọ ayé rẹ̀ fún ìkà ènìyàn.
 10 Kí a má ba à fi ọ̀rọ̀ rẹ̀ fún àjẹ̀jì ènìyàn,
 kí làálàá rẹ̀ sì sọ ilé ẹ̀lòmíràn dí ọ̀lórò.
 11 Ní ẹ̀gbẹ̀yìn ayé rẹ̀ iwọ̀ yóò kéréra,
 nígbà tí agbára rẹ̀ àti ara rẹ̀ bá ti joro tán.

- 12 Ìwọ yòò wí pé, “Mo ti kórííra èkọ tó!
 Okàn mi ẹ wá kórííra ìbáwí!
- 13 N kò gbọ̀rò sí àwọn olùkọ mi lẹnu,
 tàbí kí n fetí sí àwọn tí n kọ mi lẹkọ̀.
- 14 Mo ti bèrẹ̀ ìparun pátápátá
 ní ààrín gbogbo àwùjọ ènìyàn.”
- 15 Mu omi láti inú kànga tìrẹ,
 omi tí n sà n láti inú kànga rẹ.
- 16 Ó ha yẹ kí omi ìsun rẹ kún àkúnnya sí ojú ọ̀nà
 àti odò tí n sà n lọ sí ààrín ọ̀jà?
- 17 Jẹ́ kí wọn jẹ́ tìrẹ̀ nìkan,
 má ẹ ẹ àjọpín wọn pẹ̀lú àjẹ̀jì láélaé.
- 18 Jẹ́ kí orísun rẹ́ kí ó ní ìbùkún;
 kí ìwọ́ ó sì máa yọ̀ nínú aya ìgbà èwe rẹ.
- 19 Abo àgbònrín tó dára, ìgalà tí ó wu ni jojo,
 jẹ́ kí ọ̀mú rẹ́ kí ó máa fi ayọ̀ fún ọ̀ nígbà gbogbo,
 kí o sì máa yọ̀ nínú ìfẹ́ rẹ́ nígbàkígbà.
- 20 Ọ̀mọ́ mi, èẹ̀sẹ́ tí ìwọ́ ó fi máa yọ̀ nínú ìfẹ́ obìnrin
 pànságà,
 tí ìwọ́ ó sì fi dì mọ́ yàwó ẹ̀lòmíràn?
- 21 Nítorí ọ̀nà ènìyàn kò fi ara sin rárá fún OLÚWA
 Ó sì n gbé gbogbo ọ̀nà rẹ́ yẹ̀ wò.
- 22 Ìwà búburú ènìyàn búburú ni yòò mú kó bọ́ sínú
 okùn;
 okùn ẹ̀sẹ́ ara rẹ́ yòò sì dímú.
- 23 Yòò kú ní àìgba èkọ́
 ìwà ọ̀mùgọ́ ara rẹ́ yòò sì mú kí ó máa ẹ̀nà kiri.

6

Ìkìlọ́ láti ẹ̀sẹ́ra fún ìwà ọ̀mùgọ́

- 1 Ọmọ mi, bí ìwọ bá ẹ onídùúrọ fún aládùúgbò rẹ,
 bí ìwọ bá jẹ èjẹ fún àjèjì ènìyàn,
 2 bí a bá ti fi ọrọ tí ó sọ ẹkùn mú ọ,
 tí ọrọ ẹnu rẹ ti kó ọ sí pàkúté.
 3 Nígbà náà, ẹ èyí, ìwọ ọmọ mi, láti gba ara rẹ
 níwọ̀n bí o ti kó ẹwọ aládùúgbò rẹ:
 lọ kí o sì rẹ ara rẹ sílẹ;
 ẹ aládùúgbò rẹ dárádára.
 4 Má ẹ jẹ kí oorun kí ó kùn ọ,
 tàbí kí o tilẹ̀ tòògbé rára.
 5 Gba ara rẹ sílẹ, bí abo ẹsúró kúrò lẹwọ ọde,
 bí ẹyẹ kúrò nínú okùn àwọ̀n pẹyẹpẹyẹ.
 6 Tọ èrà lọ, ìwọ ọlẹ;
 kiyèsì یشه rẹ, kí o sì gbọ̀n!
 7 Kò ní olùdarí,
 kò sí alábojútó tàbí ọba,
 8 síbẹ, a kó ìpèsè rẹ jọ ní àsìkò òjò
 yòò sì kó oúnjẹ rẹ jọ ní àsìkò ìkórè.
 9 Yóò ti pẹ tó tí ìwọ yóò dùbúlẹ, ìwọ ọlẹ?
 Nígbà wo ni ìwọ yóò jí kúrò lójú oorun rẹ?
 10 Oorun díẹ, òògbé díẹ,
 ìkáwọ̀gbera láti sinmi díẹ.
 11 Òsì yóò sì wá sórí rẹ bí ìgára ọlọ̀ṣà
 àti àìní bí adigunjalẹ.
 12 Ènìyànkénìyàn àti ènìyàn búburú,
 tí n ru ẹnu àrékéreké káàkiri,
 13 tí ó n ẹjújú pàkòpàkò,
 ó n fi ẹsẹ rẹ sọrọ
 ó sì n fi ìka ọwọ rẹ júwe,
 14 tí ó n pẹte búburú pẹlú ẹtàn nínú ọkàn rẹ

- ìgbà gbogbo ni ó máa n dá ìjà sílẹ̀.
- 15 Nítorí náà ìdààmú yóò dé bá a ní ìṣẹ́jú akàn;
yóò parun lójìjì láìsí àtúnṣe.
- 16 Àwọn ohun méfà wà tí OLÚWA kórííra,
ohun méje ní ó jẹ ìrira sí i,
17 Ojú ìgbéraga,
ahọn tó n parọ
ọwọ tí n ta èjẹ aláìṣẹ̀ sílẹ̀,
18 ọkàn tí n pète ohun búburú,
eṣẹ tí ó yára láti sáré sínú ìwà ìkà,
19 ajẹrìí èké tí n tú irọ́ jáde lẹnu
àti ènìyàn tí n dá ìjà sílẹ̀ láàrín àwọn ọmọ ìyá
kan.

Ìkìlọ̀ nítorí àgbèrè

- 20 Ọmọ mi, pa àṣẹ baba rẹ mọ
má sì ṣe kọ èkọ ìyá rẹ sílẹ̀.
- 21 Jẹ kí wọn wà nínú ọkàn rẹ láéláé
so wọn mọ ọrùn rẹ.
- 22 Nígbà tí ìwọ bá n rìn, wọn yóò ṣe amọ̀nà rẹ;
nígbà tí ìwọ bá sùn, wọn yóò máa ṣe olùṣọ rẹ;
nígbà tí o bá jí, wọn yóò bá ọ sọrọ.
- 23 Nítorí àwọn àṣẹ yìí jẹ fítílà,
èkọ yìí jẹ ìmọlẹ̀,
àti ìtónìsọ̀nà tí ìbáwí
ni ọ̀nà sí ìyè.
- 24 Yóò pa ọ mọ kúrò lẹwọ obìnrin búburú,
kúrò lẹwọ ẹnu dídùn obìnrin àjẹ̀jì.
- 25 Má ṣe ṣe ìfẹ́kúfẹ́ si nínú ọkàn rẹ nítorí ẹwà rẹ
tàbí kí o jẹ kí ó fi ojú rẹ fà ọ mọra.

- 26 Nítorí pé nípasẹ̀ àgbèrè obìnrin ni èniyàn fi ń di
oníṣù-àkàrà kan,
ṣùgbọ̀n àyà èniyàn a máa wá iyè rẹ̀ dárádára.
- 27 Njẹ̀ ọ̀kùnrin ha le è gbé iná lé orí itan
kí aṣọ̀ rẹ̀ má sì jóná?
- 28 Njẹ̀ èniyàn le è máa rìn lórí iná?
Kí eṣẹ̀ rẹ̀ sì má jóná?
- 29 Bẹ̀ẹ̀ ni ẹ̀ni tí ń lọ̀ sùn pẹ̀lú aya aláya;
kò sí ẹ̀ni tí ó fọ̀wọ̀ kàn án tí yóò lọ̀ láìjìyà.
- 30 Àwọ̀n èniyàn kì í kẹ̀gàn olè tí ó bá jalè
nítorí àti jẹun nígbà tí ebi bá ń pa á.
- 31 Síbẹ̀ bí ọ̀wọ̀ bá tẹ̀ ẹ̀, ó gbọ̀dọ̀ san ilọ̀po méje
bí ó tilẹ̀ kó gbogbo ohun tó ní nílẹ̀ tà.
- 32 Ṣùgbọ̀n ẹ̀ni tí ń ṣe àgbèrè kò nírònú;
ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá ń ṣe bẹ̀ẹ̀ ó ń pa ara rẹ̀ run ni.
- 33 Ifarapa àti ìtìjù ní tirẹ̀,
ẹ̀gàn rẹ̀ kì yóò sì kúrò láéláé.
- 34 Nítorí owú yóò ru ìbínú ọ̀kọ̀ sókè,
kì yóò sì ṣàánú nígbà tí ó bá ń gbẹ̀san.
- 35 Kò nígbà nńkan kan bí ohun itánràn;
yóò kọ̀ àbẹ̀tẹ̀lẹ̀, bí ó ti wù kí ó pọ̀ tó.

7

Ìkìlọ̀ nítorí àwọ̀n aṣẹ̀wó

- 1 Ọ̀mọ̀ mi, pa ọ̀rọ̀ mi mọ̀,
sì fi àwọ̀n òfin mi pamọ̀ sínú ọ̀kàn rẹ̀.
- 2 Pa òfin mi mọ̀, ìwọ̀ yóò sì yè
tọ̀jù ẹ̀kọ̀ mi bí ẹ̀yinlọ̀jú rẹ̀.
- 3 Kọ̀ wọ̀n sí ọ̀wọ̀ òsì rẹ̀, má ṣe fi jẹun
kọ̀ wọ̀n sí inú wàlàà àyà rẹ̀.

- 4 Wí fún oḡbọn pé, “Ìwo ni arábìnrin mi,”
sì pe oye ní ìbátan rẹ.
- 5 Wọn yóò pa ó mọ kúrò lẹwọ obìnrin alágbèrè,
kúrò lẹwọ àjẹjì obìnrin àti ọrọ ìtànje rẹ.
- 6 Ní ojú fèrèsé ilé è mi
mo wo ìta láti ojú fèrèsé.
- 7 Mo rí i láàrín àwọn aláìmọkan
mo sì kiyèsì láàrín àwọn ọdọkùnrin,
ọdọ kan tí ó ẹe aláìgbọn.
- 8 Ó n lẹ ní pópónà ní tòsí i ilé alágbèrè obìnrin náà,
ó n rìn lọ sí ọnà ilé e rẹ.
- 9 Ní ìròlẹ bí ọòrùn ẹe n wọ,
bí ọkùnkùn ẹe n bo ni lára.
- 10 Bẹẹ ni obìnrin kan jáde wá láti pàdé rẹ,
ó múra bí panṣágà pẹlú ètè búburú.
- 11 (Ó jẹ aláriwo àti alágídí,
ìdí rẹ kì í jókòó nílẹ;
- 12 bí ó ti n já nìhìn-ín ní ó n já lẹhùn ún
gbogbo orígun ni ó ti n ba ní ibùba.)
- 13 Ó dìímú, ó sì fẹnukò ó ní ẹnu
pẹlú ojú dídín ó wí pé,
- 14 “Mo ní ọrẹ àlàáfíà ní ilé;
lónìí ni mo san ẹjẹ mi.
- 15 Nítorí náà ni n o ẹe jáde wá pàdé è rẹ;
mo wá ọ káàkiri mo sì ti rí ọ!
- 16 Mo ti tẹ ibùsùn mi
pẹlú aṣọ aláràbarà láti ilẹ Ejibiti.
- 17 Mo ti fi nńkan olóòórùn dídùn sí ibùsùn mi
bí i ọjía, aloe àti kinamoni.
- 18 Wá, jẹ kí a lo ìfẹ papọ ní kíkún títí di àárọ;

- jẹ́ kí a gbádùn ara wa pèlú ìfẹ́!
 19 Okọ ọ̀ mi ọ̀ sí nílẹ̀;
 ó tí lọ sí ìrìnàjò jíjìn.
 20 Ó mú owó púpọ̀ lẹ́wọ̀
 kò sì ní darí dé kí ọ̀ tó di ọ̀sán.”
 21 Pèlú ọ̀rọ̀ dídùn ọ̀ sì í lònà;
 ó tàn án jẹ́ pèlú ẹ̀nu dídùn.
 22 Òun sì tọ̀ ọ̀ lọ lẹ̀sẹ̀ kan náà,
 bí i màlúù tí ń lọ sí ibi pípa,
 tàbí bí àgbònrín tí ń lọ sí ibi okùn ìsò.
 23 Títí tí ọ̀kọ̀ fí gún un ní ẹ̀dò,
 bí ẹ̀yẹ̀ ẹ̀ ní fẹ́ wọ̀ inú okùn,
 láimọ̀ pé yóò gba ẹ̀mí òun.
 24 Nítorí náà báyii ẹ̀yin ọ̀mọ̀ mi, tẹ́tí sí mi
 fọ̀kàn sí nńkan tí mo sọ.
 25 Má ẹ̀ jẹ́ kí ọ̀kàn rẹ́ kí ọ̀ yà sí ọ̀nà rẹ́,
 tàbí kí ọ̀ rìn lọ sí ipa ọ̀nà rẹ́.
 26 Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ní àwọ̀n tí ọ̀ tí fà lulẹ́.
 Ogunlọ̀gọ̀ àwọ̀n alágbára ní ọ̀ tí pa.
 27 Ilé e rẹ́ ní ọ̀nà tààrà sí isà òkú,
 tí ọ̀ lọ tààrà sí àgbàlá ikú.

8

Ọ̀gbọ̀n n fí ìpè síta

- 1 Njẹ́ ọ̀gbọ̀n kò ha ń kígbe síta?
 Òye kò ha ń gbé ohùn rẹ́ sókè?
 2 Ní ibi gíga ní ẹ̀gbẹ́ ọ̀nà,
 ní ìkóríta, ní ọ̀ dúró;
 3 ní ẹ̀gbẹ́ ibodè tí ọ̀ wọ̀ ilú,

- ní ẹnu ibodè ni ó n kígbe sókè:
 4 “Sí i yín ẹyin èniyàn, ní mo n kígbe pè;
 mo gbé ohun mi sókè sí gbogbo èniyàn.
 5 Ẹyin aláìmòkan, ẹ kọgbọ̀n;
 ẹyin aṣiwèrè, ẹ gba òye.
 6 Ẹ gbọ̀, nítorí tí èmi ó sọ̀rọ̀ ohun iyebíye;
 Èmi sí ètè mi láti sọ ohun tí ó tọ̀,
 7 ẹnu mi n sọ ohun tí í ẹ̀ òtítọ̀,
 nítorí ètè mi kórííra ibi.
 8 Gbogbo ọ̀rọ̀ ẹnu mi ni ó tọ̀,
 kò sí ẹ̀yí tí ó jẹ̀ ẹ̀tàn tàbí àyídáyidà níbẹ̀.
 9 Fún olóye gbogbo rẹ̀ ni ó tọ̀nà;
 wọ̀n jẹ̀ aláìlẹ̀gàn fún gbogbo ẹni tí ó ní ìmọ̀.
 10 Yan ẹ̀kọ̀ mi dípò fàdákà,
 ìmọ̀ dípò o wúrà àṣàyàn,
 11 nítorí ọ̀gbọ̀n ẹ̀ iyebíye jù iyùn lọ̀,
 kò sí ohun tí ọ̀kàn rẹ̀ fẹ̀ tí a sì le fiwé e.
 12 “Èmi, ọ̀gbọ̀n n gbé pẹ̀lú òye;
 mo ní ìmọ̀ àti ọ̀gbọ̀n-inú.
 13 Ìbẹ̀rù OLÚWA ni ikórííra ibi
 mo kórííra igbéraga àti agídí,
 ìwà ibi àti ọ̀rọ̀ ẹ̀tàn.
 14 Ìmọ̀ràn àti ọ̀gbọ̀n tí ó yè kooro jẹ̀ tẹ̀mi
 mo ní òye àti agbára.
 15 Nípasẹ̀ mi ni ọ̀ba n ṣàkóso
 tí àwọ̀n aláṣẹ̀ sì n ẹ̀ ọ̀fin tí ó dára.
 16 Nípasẹ̀ mi àwọ̀n ọ̀mọ̀-aládé n ṣàkóso,
 àti gbogbo ọ̀lọ́lá tí n ṣàkóso ilẹ̀ ayé.
 17 Mo fẹ̀ràn àwọ̀n tí ó fẹ̀ràn mi,
 àwọ̀n tí ó sì wá mi rí mi.
 18 Lọ̀dọ̀ mi ni ọ̀rọ̀ àti ọ̀lá wà,

ọrọ tí í tọjọ àti ìgbéga rere.

19 Èso mi dára ju wúrà dáradára lọ;
ohun tí mò ní mú wá ju àṣàyàn fàdákà lọ.

20 Mò ní rìn ní ọ̀nà òdodo,
ní ojú ọ̀nà ọ̀títọ̀,

21 mò ní fi ọrọ̀ fún gbogbo àwọn tí ó fẹ̀ràn mi
mo sì ní mú kí ilé ìṣúra wọn kún.

22 “Èmi ni OLÚWA kọkọ dá nínú ìṣẹ̀ rẹ̀.
Ṣáájú àwọn ìṣẹ̀ rẹ̀ àtíjọ̀;

23 a ti yàn mí láti ayérayé,
láti ìbẹ̀rẹ̀ pẹ̀pẹ̀, kí ayé tó bẹ̀rẹ̀.

24 Nígbà tí kò tí ì sí Òkun, ni a ti bí mi,
nígbà tí kò tí ì sí ìsun tí ó ní omi nínú;

25 kí a tó fi àwọn òkè sí ipò wọn,
ṣáájú àwọn òkè ni a ti bí mi,

26 kí ó tó dá ilẹ̀ ayé tàbí àwọn oko rẹ̀
tàbí èyíkẹ̀yìí nínú eruku ayé.

27 Mo wà níbẹ̀ nígbà tí ó fi àwọn ọ̀run sí ipò wọn,
nígbà tí ó fi ọ̀sùwọn àyíká sórí ibú omi,

28 nígbà tí ó ṣẹ̀dá ọ̀fúrufú lókè
tí ó sì fi orísun ibú omi sí ipò rẹ̀ láì le è yẹ̀ṣẹ̀,

29 nígbà tí ó ṣe ààlà fún omi Òkun
kí omi má ba à kojá ààlà àṣẹ̀ rẹ̀,
àti nígbà tí ó pààlà ìplìlẹ̀ ayé.

30 Nígbà náà èmi ni gbẹ̀nàgbẹ̀nà ègbẹ̀ rẹ̀
mo kún fún inú dídùn lójoojúmọ̀,
mo ní yọ̀ nígbà gbogbo níwájú rẹ̀.

31 Mo ní yọ̀ nínú gbogbo àgbáyé tí ó dá
mo sì ní inú dídùn sí àwọn ọ̀mọ̀ ènìyàn.

32 “Nítórí náà bá yí, ẹ̀yin ọ̀mọ̀ mi,

- ìbùkún ni fún àwọn tí ó pa ọ̀nà mi mọ́.
 33 Fetí sí ìtọ̀sọ̀nà mi kí o sì gbọ̀n;
 má ẹ̀ pa á tì sá pá kan.
 34 Ìbùkún ni fún ẹ̀ni tí ó fetísílẹ̀ sí mi,
 tí ń sọ̀nà ní ẹ̀nu-ọ̀nà mi ló joojúmọ́,
 tí ń dúró ní ẹ̀nu-ọ̀nà mi.
 35 Nítorí ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá rí mi rí iyè
 ó sì rí ojúrere gbà lẹ̀dọ̀ OLÚWA.
 36 Sùgbọ̀n ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá kọ̀ láti rí ń pa ara rẹ̀ lára
 gbogbo ẹ̀ni tí ó kórííra mi fẹ̀ ikú.”

9

Ìpè ti ogbon ati àìgbon

- 1 Ogbon ti kọ̀ ilé rẹ̀,
 ó ti gbẹ̀ ọ̀pọ̀ o rẹ̀ méjèjì,
 2 ó ti fi ilé pọ̀n tí, ó ti fọ̀nà rokà.
 Ó sì ti sètò o tábìlì oúnjẹ̀ rẹ̀
 3 ó ti rán àwọn ìránṣẹ̀bìnrin rẹ̀ jáde, ó sì ń pè,
 láti ibi tí ó ga jù láàrín ilú.
 4 “Jẹ́ kí gbogbo àwọn aláìgbọ̀n wọ̀ ibí wá!”
 Ó ń wí fún àwọn tí kò lẹ̀gbọ̀n pé,
 5 “Wá, ẹ̀ wá jẹ́ oúnjẹ̀ mi
 sì mu wáinì tí mo ti pò.
 6 Fi iwà àìmọ̀kan rẹ̀ sílẹ̀ iwọ̀ yòò sì yè;
 rìn ní ọ̀nà ọ̀ye.
 7 “Ènikẹ̀ni tí ó bá bá ẹ̀lẹ̀gàn wí, kọ̀ lẹ̀tà sí àbùkù
 ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá bá ẹ̀ni búburú wí kọ̀ lẹ̀tà sí èébú.
 8 Má ẹ̀ bá ẹ̀lẹ̀gàn wí, àìṣe bẹ̀ẹ̀ yòò kórííra rẹ̀.
 Bá ọ̀lọ̀gbọ̀n wí yòò sì fẹ̀ràn rẹ̀;
 9 kọ̀ ọ̀lọ̀gbọ̀n ènìyàn lẹ̀kọ̀ọ̀, yòò sì gbọ̀n sí i
 kọ̀ olódodo ènìyàn lẹ̀kọ̀ọ̀, yòò sì fi kún ìmọ̀ rẹ̀.

- 10 “Ìbèrù OLÚWA ni ìbèrè ogbón,
 ìmò nípa Èni Mímọ̀ ni òye.
- 11 Nítorí nípasẹ̀ mi ojọ̀ rẹ̀ yòò gùn
 ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀dún yòò sì kún ojọ̀ ayé rẹ̀.
- 12 Bí ìwọ̀ bá gbón, ogbón rẹ̀ yòò fún ọ̀ ní èrè:
 bí ìwọ̀ bá jẹ̀ ẹ̀lẹ̀gàn, ìwọ̀ nìkan ni yòò jìyà.”
- 13 Òmùgò obìnrin jẹ̀ aláriwo;
 ó jẹ̀ aláìlẹ̀kọ̀ọ̀ àti aláìní ìmò.
- 14 Ó jókòó ní ẹ̀nu-ọ̀nà ilé rẹ̀
 lórí ìjókòó níbi tí ó ga jù láàrín ilú,
- 15 ó n pe àwọn tí ó n kojá lọ,
 tí wọn n lọ tààrà ní ọ̀nà wọn.
- 16 “Jẹ̀ kí gbogbo ẹ̀ni tí ó jẹ̀ aláìlọ̀ye súnmọ̀ bí!”
 Ní ó wí fún ẹ̀ni tí òye kù díẹ̀ ká à tó fún.
- 17 “Omi tí a jí mu dùn
 oúnjẹ̀ tí a jẹ̀ ní ìkọ̀kọ̀ a máa ládùn!”
- 18 Sùgbón wọn ò funra pé àwọn òkú wà níbẹ̀,
 pé àwọn àlejò rẹ̀ wà ní ìsàlẹ̀ ilẹ̀ isà òkú.

Àwọn òwe Solomoni

10

- 1 Àwọn òwe Solomoni.
 Ọ̀lọ̀gbón ọ̀mọ̀ n mú inú baba rẹ̀ dùn,
 sùgbón aṣiwèrè ọ̀mọ̀ n ba inú iyá rẹ̀ jẹ̀.
- 2 Ìṣúra tí a kọ̀jọ̀ nípa iwà búburú kò ní èrè,
 sùgbón òdodo a máa gbani lẹ̀wọ̀ ikú.
- 3 OLÚWA kì í jẹ̀ kí ebi máa pa olódodo,
 sùgbón ó ba ète àwọn ènìyàn búburú jẹ̀.

- 4 Ọwọ tí ó lẹ máa n sọ ènìyàn di tálákà,
 sùgbọ́n ọwọ tí ó múra síṣẹ́ a máa sọ ni di ọlórò.
- 5 Ẹni tí ó kó irúgbìn jọ ní àsíko òjò jẹ ọlọgbọ́n ọmọ,
 sùgbọ́n ẹni tí ó sùn ní àsíko ìkórè jẹ adójútini
 ọmọ.
- 6 Ìbùkún ní ó máa n kún orí olódodo,
 sùgbọ́n ìwà ipá máa n kún ẹnu ènìyàn búburú.
- 7 Írántí olódodo yòò jẹ ìbùkún,
 sùgbọ́n orúkọ ènìyàn búburú yòò jẹrà.
- 8 Ẹni tí ó gbọ́n nínú ọkàn rẹ máa n gba àṣẹ,
 sùgbọ́n ètè wérewèrè yòò parun.
- 9 Ẹni tí ó n rìn déédé, n rìn láìléwu,
 sùgbọ́n àṣírí ẹni tí n rin ọnà pálapàla yòò tú.
- 10 Ẹni tí n ṣẹjú pàkòpàkò fún ibi n fa àìbalẹ ọkàn,
 aláìgbọ́n tí n ṣàròyé kiri yòò parun.
- 11 Ẹnu olódodo jẹ orísun iyè,
 sùgbọ́n ìwà ipá ni ó gba gbogbo ẹnu ènìyàn
 búburú.
- 12 Ìrírà a máa dá ìjà sílẹ,
 sùgbọ́n ìfẹ́ a máa bo gbogbo àṣìṣe mọlẹ.
- 13 Ọgbọ́n ni a n bá lẹnu àwọn olóye,
 sùgbọ́n kùmọ wà fún ẹyìn àwọn aláìlọye.
- 14 Ọlọgbọ́n ènìyàn kó ìmọ jọ,
 sùgbọ́n ẹnu aláìgbọ́n a máa ṣokùnfà ìparun.

- 15 Ọrọ àwọn olódodo ni ilú olódi wọn,
 şùgbọn òsì ni ìparun aláìní.
- 16 Èrè olódodo n mú iyè wá fún wọn,
 şùgbọn èrè ènìyàn búburú n mú ìjìyà wá fún
 wọn.
- 17 Ẹni tí ó gbọ ìbáwí fi ọ̀nà sí iyè hàn,
 şùgbọn ẹni tí ó kọ ìbáwí mú àwọn m̀ìràn şìnà.
- 18 Ẹni tí ó pa ìkórìira rẹ̀ mọ̀ jẹ̀ ọ̀pùrọ̀
 ẹni tí ó sì n ba ni jẹ̀ jẹ̀ aláìgbọn.
- 19 Nínú ọ̀rọ̀ púpọ̀ a kò le fẹ̀ ẹ̀şẹ̀ kù
 şùgbọn ẹni tí ó pa ẹnu rẹ̀ mọ̀ jẹ̀ ọ̀lọgbọn.
- 20 Ètè olódodo jẹ̀ ààyò fàdákà,
 şùgbọn ọ̀kàn ènìyàn búburú kò níye lórí.
- 21 Ètè olódodo n bọ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀,
 şùgbọn aláìgbọn n kú nítorí àìlọye.
- 22 Ìbùkún OLÚWA n mú ọ̀rọ̀ wá,
 kì í sì í fi ìdààmú sí í.
- 23 Aláìgbọn a máa ní inú dídùn sí iwà búburú,
 şùgbọn olóye ènìyàn a máa ní inú dídùn sí
 ọ̀gbọn.
- 24 Ohun tí ènìyàn búburú bẹ̀rù yóò dé bá a;
 olódodo yóò rí ohun tí ó fẹ̀ gbà.
- 25 Nígbà tí ìjì bá ti jà kọ̀já, ènìyàn búburú a kọ̀já lọ,
 şùgbọn olódodo yóò dúró şinşin láéláé.

- 26 Bí ọtí kíkán sí eyín, àti èéfín sí ọjú,
bẹ̀ẹ̀ ni ọ̀lẹ̀ sí ẹnì tí ó rán an nísẹ̀.
- 27 Ìbẹ̀rù OLÚWA n mú ọjọ̀ ayé gígùn wá,
şùgbọ̀n a gé ọjọ̀ ayé ènìyàn búburú kúrú.
- 28 Ìrètí olódodo ni ayò,
şùgbọ̀n ìrètí ènìyàn búburú jásí òfo.
- 29 Ọ̀nà OLÚWA jẹ̀ ààbò fún olódodo,
şùgbọ̀n ìparun ni ó jẹ̀ fún àwọ̀n tí n şe ibi.
- 30 A kì yóò fa olódodo tu láéláé,
şùgbọ̀n ènìyàn búburú kì yóò dúró pẹ̀ lórí ilẹ̀.
- 31 Ènu olódodo n mú ọgbọ̀n jáde wá,
şùgbọ̀n ètè àyípadà ni a ó gé kúrò.
- 32 Ètè olódodo mọ̀ ohun itéwọ̀gbà,
şùgbọ̀n ètè ènìyàn búburú kò mọ̀ ju èké lọ.

11

- 1 OLÚWA kórííra òsùwọ̀n èké,
şùgbọ̀n òsùwọ̀n ọ̀títọ̀ jẹ̀ inú dídùn un rẹ̀.
- 2 Nígba tí ìgbéraga bá dé, nígbà náà ni ìdọ́jùtí dé,
şùgbọ̀n pẹ̀lú ìrẹ̀lẹ̀ ni ọgbọ̀n n wá.
- 3 Ọ̀títọ̀ inú ẹnì dídúró şinşin n şe amọ̀nà rẹ̀,
şùgbọ̀n aláìşòótọ̀ yóò parun nípasẹ̀ àìşòótọ̀
wọ̀n.
- 4 Ọ̀rọ̀ kò níláárí ní ọjọ̀ ìbínú,

ṣùgbọ̀n òdodo a máa gbani lẹ̀wọ̀ ikú.

⁵ Òdodo aláìlẹ̀gàn ẹ̀ ọ̀nà tààrà fún wọ̀n,
ṣùgbọ̀n ìwà búburú ènìyàn búburú yóò fà á lulẹ̀.

⁶ Òdodo ẹ̀ni ìdúró ẹ̀sin gbà wọ̀n là,
ṣùgbọ̀n ìdẹ̀kùn ètè búburú mú aláìṣòótọ̀.

⁷ Nígba tí ènìyàn búburú bá kú, ìrètí rẹ̀ a parun;
gbogbo ohun tó ń fojú ẹ̀nà fún nípa agbára rẹ̀
já ẹ̀fo.

⁸ A gba olódodo kúrò lẹ̀wọ̀ ibi dípò o rẹ̀,
ibi wá sórí ènìyàn búburú.

⁹ Aláìmọ̀ Ọ̀lọ̀run fi ẹ̀nu rẹ̀ ba aláduúgbò rẹ̀ jẹ̀,
ṣùgbọ̀n nípasẹ̀ ìmọ̀ olódodo sá àsálà.

¹⁰ Nígba tí olódodo ń gbèrú, ìlú a yọ̀;
nígba tí ènìyàn búburú parun, ariwo ayọ̀ gba
ìlú kan.

¹¹ Nípasẹ̀ ìbùkún, olódodo a gbé ìlú ga:
ṣùgbọ̀n nípasẹ̀ ẹ̀nu ènìyàn búburú, a pa ìlú run.

¹² Ẹ̀ni tí kò gbọ̀n fojú kékeré wo aláduúgbò rẹ̀
ṣùgbọ̀n ẹ̀ni tí ó ní òye pa ẹ̀nu rẹ̀ mọ̀.

¹³ Olófòófó tú àṣírí ìkọ̀kọ̀
ṣùgbọ̀n ẹ̀ni tó ẹ̀ ẹ̀ gbẹ̀kẹ̀lé a pa àṣírí mọ̀.

¹⁴ Nítórí àìní ìtọ̀sọ̀nà orílẹ̀-èdè ẹ̀subú
ṣùgbọ̀n nípasẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ olùbádámọ̀ràn ìṣẹ̀gun
dájú.

- 15 Èni tí ó ẹ̀ se onígòwọ́ fún àlejò yòò rí ìyọnu,
 ẹ̀sùgbọ̀n ẹ̀nikẹ̀ni tí ó kọ̀ láti ẹ̀ se onígòwọ́ yòò wà
 láiléwu.
- 16 Obìnrin oníwà rere gba ìyìn
 ẹ̀sùgbọ̀n alágbára aláìbìkítà ènìyàn gba ọ̀rọ̀
 nìkan.
- 17 Ènìyàn rere n ẹ̀ se ara rẹ̀ lóore
 ẹ̀sùgbọ̀n ènìyàn ikà n mú ìyọnu wá sórí ara rẹ̀.
- 18 Ènìyàn búburú gba èrè ìtànje
 ẹ̀sùgbọ̀n ẹ̀ni tó fúnrúgbìn òdodo yòò gba èrè tó
 dájú.
- 19 Olódodo tòótọ́ rí ìyè
 ẹ̀sùgbọ̀n ẹ̀ni tí n lépa ibi lé e sí ibi ikú ara rẹ̀.
- 20 OLÚWA kórííra àwọ̀n ènìyàn ọ̀lọ̀kàn búburú
 ẹ̀sùgbọ̀n ó ní inú dídùn sí àwọ̀n tí ọ̀nà wọ̀n kò
 lábùkù.
- 21 Mọ̀ èyí dájú pé, ènìyàn búburú kì yòò lọ láìjìyà,
 ẹ̀sùgbọ̀n àwọ̀n olódodo yòò lọ láìjìyà.
- 22 Bí ọ̀rùka wúra ní imú ẹ̀lédè
 nì arẹ̀wà obìnrin tí kò lógbọ̀n.
- 23 Ìfẹ̀ inú olódodo yòò yọ̀rí sí ohun rere
 ẹ̀sùgbọ̀n ìrètí ènìyàn búburú yòò yọ̀rí sí ìbínú.
- 24 Ènìyàn kan n fún ni lẹ̀fẹ̀ẹ̀, síbẹ̀ ó n ní sí i;
 òmíràn n háwọ̀ ju bí ó ti yẹ̀ ẹ̀sùgbọ̀n ó di aláìní.

- 25 Ẹni tí n̄ soore yòò máa gbèrú sí i;
 ẹni tí ó tu ẹ̀lòmíràn lára yòò ní ìtura.
- 26 Àwọn ènìyàn a ẹ̀ ẹ̀pè lé ènìyàn tí n̄ kó oúnjẹ pamọ̀
 ẹ̀gbọ̀n ìbùkún a máa wá sórí ẹni tí ó ẹ̀tán láti
 tà.
- 27 Ẹni tí n̄ lépa ohun rere yòò rí ohun rere
 ẹ̀gbọ̀n ibi yòò dé bá ẹni tí n̄ lépa ibi.
- 28 Ẹnikẹni tí ó bá gbẹ̀kẹ̀lé ọ̀rọ̀ rẹ̀ yòò ẹ̀bù;
 ẹ̀gbọ̀n olódodo yòò gbilẹ̀ bí i koríko tútù.
- 29 Ẹni tí ó n̄ mú ìdààmú dé bá ìdílẹ̀ rẹ̀ yòò jogún afẹ̀fẹ̀
 lásán
 aláìgbọ̀n yòò sì máa ẹ̀ ìránẹ̀ fún ọ̀lọ̀gbọ̀n.
- 30 Ẹso òdodo ni igi iyè
 ẹni tí ó sì jèrè ọ̀kàn jẹ ọ̀lọ̀gbọ̀n.
- 31 Bí àwọn olódodo bá gba ìpín wọn lórí ilẹ̀ ayé
 mélòó mélòó ni ènìyàn búburú àti àwọn tó
 dẹ̀şẹ̀!

12

- 1 Ẹnikẹni tí ó fẹ̀ ẹ̀kọ̀ fẹ̀ ìmọ̀,
 ẹ̀gbọ̀n ẹnikẹni tí ó kóríira ìbáwí jẹ aláìgbọ̀n.
- 2 Ènìyàn rere gba ojúrere lódò OLÚWA
 ẹ̀gbọ̀n ènìyàn ètẹ̀ búburú ni yòò dá lẹ̀bi.
- 3 A kò lè fi ẹ̀şẹ̀ ènìyàn múlẹ̀ nípa iwà búburú

ṣùgbọ́n a kò le è fa olódodo tu.

⁴ Aya oníwà rere ni adé ọkọ rẹ
ṣùgbọ́n aya adójútini dàbí inú egungun rẹ jẹrà.

⁵ Èrò àwọn olódodo tọ,
ṣùgbọ́n ìgbìmọ ènìyàn búburú jẹ ẹtàn.

⁶ Ọrọ ènìyàn búburú lúgọ de ẹjẹ
ṣùgbọ́n ọrọ àwọn olódodo gbà wọn là.

⁷ A sí àwọn ènìyàn búburú ní ìdí, wọn kò sì sí mọ;
ṣùgbọ́n ilé olódodo dúró ṣinṣin.

⁸ A n yín ènìyàn gégé bí iwọn ọgbọ́n rẹ
ṣùgbọ́n àwọn ènìyàn ọlọpọlọ wúruwùru ni a
kégàn.

⁹ Ó sàń kí a má jẹ ènìyàn pàtàkì kí a sì ní ìránṣẹ́
ju kí a díbọ́n pé a jẹ ẹni pàtàkì láíní ounjẹ.

¹⁰ Olódodo ènìyàn n ẹ aájò ohun tí àwọn ohun ọ̀sìn
rẹ nílò,
ṣùgbọ́n ìyọ́nú àwọn ènìyàn búburú, ikà ni.

¹¹ Ẹni tí ó bá dá oko yòò ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ounjẹ,
ṣùgbọ́n ẹni tí n lépa ọ̀jìjì lásán làsán kò gbọ́n.

¹² Ènìyàn búburú n fẹ ikógun àwọn ènìyàn ikà
ṣùgbọ́n gbò̀ngbò olódodo n gbilẹ́.

¹³ A mú ènìyàn búburú nípasẹ ọ̀rọ̀ ẹ̀ṣẹ̀ rẹ
ṣùgbọ́n olódodo bọ kúrò lówọ̀ ìdààmú.

- 14 Láti inú èso rẹ, ènìyàn kún fún onírúurú ohun rere bí ịṣẹ ọwọ rẹ tí ń pín in léré dájúdájú.
- 15 Ọnà aláìgbọn dára lójú ara rẹ ùgbọn ọlọgbọn ènìyàn a máa gba ìmọ̀ràn.
- 16 Aláìgbọn ènìyàn fi ìbínú un rẹ hàn lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀, ùgbọn olóye ènìyàn fojú fo ìyànjẹ.
- 17 Ẹni tí ó jẹ ajẹríí òtítọ́ jẹríí ohun tí ojú rẹ rí ùgbọn ajẹríí èké máa ń parọ́.
- 18 Ọrọ́ tí a kò rò jinlẹ̀ máa ń gún ni bí ọ̀kọ ùgbọn ahọ́n ọlọgbọn ń mú ìwòsàn wá.
- 19 Ètè tí ń ṣọ òtítọ́ yóò wà láélaé ùgbọn ahọ́n tí ń parọ́ kì í tọ́jọ́.
- 20 Ẹtàn wà nínú ọ̀kàn àwọ́n tí ń pète búburú ùgbọn ayọ́ wà fún àwọ́n tí ń mú kí àlàáfíà gbilẹ̀.
- 21 Ibi kì í ṣubú lu olódodo rárá ùgbọn ènìyàn búburú gba ìpín ìyọnu tiwọ́n.
- 22 OLÚWA kórìíra ètè tí ń parọ́ ùgbọn ó ní inú dídùn sí àwọ́n olóòtítọ́.
- 23 Ènìyàn olóye fi ìmọ́ rẹ pamọ́ sínú ara rẹ ùgbọn ọ̀kàn ènìyàn búburú ń gbé ìwà òmùgò jáde.
- 24 Ọwọ́ àìṣòlẹ́ yóò jẹ ọba

şùgbõn òlẹ şìşe a máa yorí sí erú şìşe.

25 Ìbànújẹ ní ọkàn èniyàn ní dorí rẹ kodò
şùgbõn ọrọ rere a máa mú kó yò.

26 Olódodo èniyàn máa n şora láti dọrẹẹ
şùgbõn ọnà àwọn èniyàn búburú n mú wọn
şinà.

27 Ọlẹ èniyàn kò sun ẹran tí ó pa lóko ọdẹ
şùgbõn ẹni tí kì í şe ọlẹ máa n díwọn ohun iní
rẹ.

28 Ní ọnà àwọn olódodo ni iyè wà
ní ọnà náà ni àikú wà.

13

1 Ọlọgbõn ọmọ gba ẹkọ baba rẹ,
şùgbõn ẹlẹgàn kò gbọ ìbáwí.

2 Láti inú ẹso ẹnu rẹ èniyàn n gbádùn ohun rere,
şùgbõn, ifẹ ọkàn aláìşòótọ ní ìwà ipá.

3 Ẹnikẹni tí ó şọ ẹnu rẹ pa ẹnu ara rẹ mọ,
şùgbõn ẹni tí ó n şọrọ gbàù gbàù yóò parun.

4 Ọkàn ọlẹ n fẹ, şùgbõn kò rí nńkan kan,
şùgbõn ọkàn àwọn ti kì í şe ọlẹ rí itẹlọrùn.

5 Olódodo kóríira ohun tí í şe irọ,
şùgbõn èniyàn búburú hu ìwà ìríra àti itìjú.

6 Ọdodo n şamọnà èniyàn olóòtítọ inú,

ṣùgbọ́n ìwà búburú sí elẹ̀ṣẹ̀ ní ipò.

7 Ènìyàn kan díbọ́n bí ẹnì tí ó ní ọ̀rọ̀ síbẹ̀ kò ní ǹnkan
kan
elòmíràn díbọ́n bí i tálákà, síbẹ̀ ó ní ọ̀rọ̀ púpọ̀.

8 Ọ̀rọ̀ ènìyàn le è ra ẹ̀mí rẹ̀
ṣùgbọ́n tálákà kì í gbọ̀ idẹ̀rùbà.

9 Ìmọ̀lẹ̀ olódodo tàn roro,
ṣùgbọ́n fitílà ènìyàn búburú ni a pa kú.

10 Ìgbéraga máa ń dá ìjà sílẹ̀ ni
ṣùgbọ́n ọ̀gbọ́n wà nínú àwọn tí ń gba ìmọ̀ràn.

11 Owó tí a fi ọ̀nà èrú kójọ̀ yóò sí lọ̀,
ṣùgbọ́n ẹnì tí ń kó owó jọ̀ díẹ̀díẹ̀ yóò pọ̀ sí i.

12 Ìrètí tí ń falẹ̀ máa ń mú kí ọ̀kàn Ẹ̀aárẹ̀
ṣùgbọ́n ìrètí tí a rí gbà jẹ̀ igi iyè.

13 Ẹ̀ni tí ó kẹ̀gàn ẹ̀kọ̀ yóò jìyà rẹ̀
ṣùgbọ́n ẹnì tí ó pa àṣẹ̀ mọ̀ gba èrè rẹ̀.

14 Ìkọ̀ni ọ̀lọ̀gbọ́n jẹ̀ orísun iyè,
tí ń yí ènìyàn padà kúrò nínú idẹ̀kùn ikú.

15 Ọ̀ye pípé ń mú ni rí ojúrere,
ṣùgbọ́n ọ̀nà aláìsòótọ̀ kì í tọ̀jọ̀.

16 Gbogbo olóye ènìyàn máa ń hùwà pẹ̀lú ìmọ̀,
ṣùgbọ́n aláìgbọ́n a fi ìwà òmùgò rẹ̀ hàn.

- 17 Ìránṣẹ búburú bọ sínú idààmú
 ṣùgbọ́n aṣojú olóòtító mú iwòsàn wá.
- 18 Èni tí ó kọ ibáwí yòò di tálákà yòò sì rí itìjú,
 ṣùgbọ́n èni tí ó gbọ́ ibáwí ni yòò rí ọlá.
- 19 Ìfẹ́ tí a mú ṣẹ̀ dùn mọ́ ọkàn
 ṣùgbọ́n ìríra ni fún aṣiwèrè láti kúrò nínú ibi.
- 20 Èni tí ó n b́a ọlọgbọ́n rìn yòò gbọ́n
 ṣùgbọ́n èni tí n b́a aláìgbọ́n kégbẹ́ n pa ara rẹ̀
 lára.
- 21 Òsì a máa ta ẹlẹ́ṣẹ̀,
 ṣùgbọ́n ọrọ̀ ni èrè fún olódodo.
- 22 Èniyàn rere a máa fi ogún sílẹ̀ fún àwọn ọmọ ọmọ
 rẹ̀,
 ṣùgbọ́n, a kó ọrọ̀ àwọn tó dẹṣẹ̀ pamọ́ fún àwọn
 olódodo.
- 23 Ilẹ̀ ẹ̀ tálákà le è mú ọpọ̀lọpọ̀ ìre oko wá
 ṣùgbọ́n àìṣòdodo gbá gbogbo rẹ̀ lọ.
- 24 Èni tí ó fa ọwọ́ ibáwí sẹ̀yìn kórìíra ọmọ rẹ̀
 ṣùgbọ́n èni tí ó fẹ̀ràn ọmọ rẹ̀ yòò máa bá a wí.
- 25 Olódodo jẹ́wọ́ tí tí ó fi tẹ̀ ọkàn rẹ̀ lórùn
 ṣùgbọ́n ebi yòò máa pa ikùn èniyàn búburú.

14

- 1 Ọlọgbọ́n obìnrin kọ́ ilé e rẹ̀,
 ṣùgbọ́n aṣiwèrè obìnrin fi ọwọ́ ara rẹ̀ fà á lulẹ̀.

- 2 Èni tí ń rìn déédé bèrù OLÚWA,
 ùgbón èni tí ọ̀nà rẹ̀ kò tọ̀ kẹ̀gàn OLÚWA.
- 3 Ọ̀rọ̀ aṣiwèrè a máa ṣokùnfà pàṣán fún èyìn rẹ̀,
 ùgbón ọ̀rọ̀ ètè ọ̀lọ̀gbón a máa dáàbò bọ̀ ó.
- 4 Níbi tí kò sí ẹ̀ran, ibùjẹ̀ ẹ̀ran a máa mọ̀ tónítóní,
 ùgbón, nípa agbára akọ̀ màlúù ni ọ̀pọ̀ ikórè ti
 ń wá.
- 5 Èlẹ̀rìí tí ń ṣọ̀ ọ̀títọ̀ kì í tan ni
 ùgbón èlẹ̀rìí èké a máa tú irọ̀ jáde.
- 6 Èlẹ̀gàn ń wá ọ̀gbón kò sì rí rárá,
 ùgbón ìmọ̀ máa ń wà fún olóye.
- 7 Má ṣe súnmọ̀ aláìgbón ènìyàn,
 nítorí ìwọ̀ kì yóò rí ìmọ̀ ní ètè rẹ̀.
- 8 Ọ̀gbón olóye ni láti ronú jinlẹ̀ nípa ọ̀nà wọ̀n
 ùgbón ìwà òmùgò aṣiwèrè ní ìtànjẹ̀.
- 9 Aláìgbón ń dẹ̀ṣẹ̀ nígbà tí ó yẹ̀ kí ó ṣe àtúnṣe ẹ̀ṣẹ̀ rẹ̀
 ùgbón láàrín àwọ̀n olódodo ni a ti rí ojúrere.
- 10 Ọ̀kàn kọ̀ọ̀kan ló mọ̀ ẹ̀dùn ọ̀kàn tirẹ̀
 kò sì sí ẹ̀nikan tó le è bá ọ̀kàn mìíràn pín ayọ̀ rẹ̀.
- 11 A ó pa ilẹ̀ ènìyàn búburú run,
 ùgbón àgọ̀ olódodo yóò máa gbèrú sí i.
- 12 Ọ̀nà kan wà tí ó dàbí i pé ó dára lójú ènìyàn,
 ùgbón ní ìgbẹ̀yìn gbẹ̀yín, a máa já sí ikú.

- 13 Kòdà nígbà tí a n rẹ̀rìn-ín, ọkàn le è máa kéréra;
ayò sì le è yorí sí ibànújé.
- 14 A ó san án lẹ̀kùnrẹ̀rẹ̀ fún aláìgbàgbọ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ọ̀nà
rẹ̀,
èniyàn rere yòò sì gba èrè fún tirẹ̀.
- 15 Ọ̀pẹ̀ èniyàn gba ohun gbogbo gbọ̀
ṣ̀ùgbọ̀n olóye èniyàn ronú lórí àwọn ìgbésẹ̀ rẹ̀.
- 16 Ọ̀lọ̀gbọ̀n bẹ̀rù Ọ̀lọ̀run ó sì kórííra ibi
ṣ̀ùgbọ̀n aláìgbọ̀n jẹ̀ aláígídí àti aláìṣ̀ọ̀ra.
- 17 Ẹ̀ni tí ó máa n tètè bínú máa n hùwà aṣìwèrè,
a sì kórííra eléte èniyàn.
- 18 Ọ̀pẹ̀ jogún iwà òmùgò
ṣ̀ùgbọ̀n a dé ọ̀lọ̀gbọ̀n ní adé ìmò.
- 19 Èniyàn ikà yòò tẹ̀ríba níwájú àwọn èniyàn rere
àti èniyàn búburú níbi ilẹ̀kùn àwọn olódodo.
- 20 Kòdà àwọn aláduùgbò tálákà kò fẹ̀ràn rẹ̀,
ṣ̀ùgbọ̀n, ọ̀lọ̀rò ní ọ̀rẹ̀ púpọ̀.
- 21 Ẹ̀ni tí ó kẹ̀gàn aláduùgbò o rẹ̀ ti dẹ̀ṣẹ̀
ṣ̀ùgbọ̀n ibùkún ni fún ẹ̀ni tí ó ṣ̀àánú àwọn aláìní.
- 22 Njẹ̀ àwọn tí n pẹ̀te ibi kí í ṣ̀inà bí?
Ṣ̀ùgbọ̀n àwọn tí n gbèrò ohun rere n rí ìfẹ̀ àti
òtítọ̀.
- 23 Gbogbo iṣẹ̀ àṣẹ̀kára ló máa n mú èrè wá,
ṣ̀ùgbọ̀n ejọ̀ ríró lásán máa n ta ni ló sí ni.

- 24 Orò ọlọgbọn ènìyàn ni adé orí wọn
 sùgbọn iwà aláìgbọn n mú iwà òmùgò wá.
- 25 Èlẹ̀rìí tí ó sọ òtítọ́ gba ẹ̀mí là
 sùgbọn ẹ̀lẹ̀rìí èké jẹ ẹ̀lẹ̀tàn.
- 26 Nínú ìbẹ̀rù OLÚWA ni ìgbékẹ̀lé tí ó lágbára,
 yòò sì tún jẹ ibi ààbò fún àwọn ọmọ rẹ.
- 27 Ìbẹ̀rù OLÚWA jẹ orísun iyè,
 tí n yí ènìyàn padà kúrò nínú ikẹkùn ikú.
- 28 Ènìyàn púpọ́ ní ilú jẹ ògo ọba,
 sùgbọn láìsí ìjòyè, ọba á parun.
- 29 Onísùúrù ènìyàn ní òye tí ó pọ́,
 sùgbọn onínú-fùfù ènìyàn máa n fi iwà aṣiwèrè
 hàn.
- 30 Ọkàn tí ó lálàáfíà fi iyè mú kí ojọ ayé gùn fún ara,
 sùgbọn ìlara mú kí egungun jẹrà.
- 31 Ẹni tí ó fi iyà jẹ aláìní n fi ikóriíra hàn
 sùgbọn ẹnikẹni tí ó soore fún aláìní bu ọlá fún
 Ọlórùn.
- 32 Nígbà tí iyọnu bá dé, a fa àwọn búburú lulẹ,
 kódà nínú ikú àwọn olódodo ni ààbò.
- 33 Ọgbọn wà nínú ọkàn olóye
 kódà láàrín àwọn aláìlóye, ó jẹ kí wọn mọ òun.
- 34 Ọdodo a máa gbé orílẹ̀-èdè lékè,
 sùgbọn ìtìjù ni ẹ̀sẹ́ jẹ fún àwùjọ káwùjọ.

35 Oba a máa ní inú dídùn sí ìránṣẹ́ tí ó gbọ̀n
 ṣùgbọ̀n ìbínú rẹ́ wá sórí ìránṣẹ́ adójútìni.

15

- 1 Ìdáhùn pẹ̀lẹ́ yí ìbínú padà
 ṣùgbọ̀n ọ̀rọ́ líle máa ń ru ìbínú sókè.
- 2 Ahọ̀n ọ̀lọ̀gbọ̀n a máa gbé ìmọ́ jáde
 ṣùgbọ̀n ẹ̀nu aláìgbọ̀n ń tú ọ̀rọ́ ọ̀ òmùgò jáde.
- 3 Ojú OLÚWA wà níbi gbogbo,
 Ó ń wo àwọ̀n ẹ̀ni búburú àti àwọ̀n ẹ̀ni rere.
- 4 Ahọ̀n tí ń mú ìtura wá jẹ́ igi iyè
 ṣùgbọ̀n ahọ̀n ẹ̀tàn ń pa ẹ̀mí run.
- 5 Aláìgbọ̀n ọ̀mọ́ kọ́ ìbáwí baba rẹ́
 ṣùgbọ̀n ẹ̀ni tí ó gbọ́ ìbáwí jẹ́ ọ̀lọ̀gbọ̀n.
- 6 Ilé olódodo kún fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ohun iṣúra,
 ṣùgbọ̀n èrè àwọ̀n ènìyàn búburú ń mú ìyọ̀nu wá
 fún wọ̀n.
- 7 Ètè olódodo ń tan ìmọ́ kalẹ́;
 ṣùgbọ̀n kò rí bẹ̀ẹ́ fún ọ̀kàn aláìgbọ̀n.
- 8 OLÚWA kórìíra ìrúḅọ́ àwọ̀n ènìyàn búburú
 ṣùgbọ̀n àdúrà olódodo tẹ́ ẹ́ lẹ̀rùn.
- 9 OLÚWA kórìíra ọ̀nà àwọ̀n ènìyàn búburú,
 ṣùgbọ̀n ó fẹ́ràn àwọ̀n tí ń lépa òdodo.
- 10 Ẹ̀ni tí ó kúrò lójú ọ̀nà yóò rí ìbáwí gan an,

ẹni tí ó kórííra ìbáwí yòò kú.

- 11 Ikú àti ìparun sí sílẹ̀ níwájú OLÚWA,
mélòó mélòó ní nínú ọkàn àwọn ènìyàn.
- 12 Ẹlégàn kò fẹ ẹni tí ń ba wí:
kò ní gbàmọràn lódò ọlọgbọn.
- 13 Inú dídùn máa ń mú kí ojú tóká
şùgbọn ìbànújẹ ọkàn máa ń pa ẹmí run.
- 14 Ọkàn olóye ń wá ìmọ
şùgbọn ẹnu aláìgbọn ń fẹ ìwà òmùgò bí ẹní jẹun.
- 15 Gbogbo ojọ àwọn olùpọnjú jẹ ibi,
şùgbọn onínúdídùn ń jẹ àlàáfíà ní ìgbà gbogbo.
- 16 Ó sà̀n kí ó má pọ̀, kí ìbèrù OLÚWA sì wà
ju ọrọ̀ púpọ̀ pèlú ìyọnu.
- 17 Oúnjẹ ewébé níbi tí ìfẹ̀ wà
sà̀n ju àbọpa màlúù toun ti ìríra.
- 18 Ènìyàn onínú ríru dá ìjà sílẹ̀
şùgbọn onísùúrù paná ìjà.
- 19 Ọnà ọlẹ̀ ni ẹgún dí,
şùgbọn ọnà olódodo já geerege ni.
- 20 Ọlọgbọn ọmọ mú inú baba rẹ̀ dùn,
şùgbọn aşıwèrè ènìyàn kégàn ìyá rẹ̀.
- 21 Inú ènìyàn aláìlọ́ye a máa dùn sí ìwà òmùgò;
şùgbọn olóye ènìyàn a máa rin ọnà tààrà.

- 22 Ìgbèrò a máa dasán níbi tí kò sí ìmòràn;
 ùgbòṅ a máa yege níbi tí ọ̀pòlọ̀pò
 olùbádámòràn wà.
- 23 Inú èniyàn a máa dùn nígbà tí ó bá fèsì tó yẹ
 ọ̀rọ̀ tí ó bá sì wá lásìkò tó yẹ dára púpọ̀!
- 24 Ọ̀nà iyè n lọ sókè fún ọ̀lọ̀gbòṅ
 láti sọ kí ó má bá à sòkalẹ̀ lọ sí ipò òkú.
- 25 OLÚWA fa ilé onígbèéraga ya lulẹ̀,
 ùgbòṅ ó pa ààlà opó onírẹ̀lẹ̀ mọ̀ láiyẹ̀.
- 26 OLÚWA kórííra èrò èniyàn búburú, ùgbòṅ mímọ̀
 ni ọ̀rọ̀ ẹ̀ni pípé.
- 27 Ọ̀kánjúwà èniyàn mú iyọnu bá ilé rẹ̀
 ùgbòṅ ẹ̀ni tí ó kórííra àbẹ̀tẹ̀lẹ̀ yóó yẹ̀.
- 28 Ọ̀kàn olódodo n wọ̀n idáhùn wò
 ùgbòṅ ẹ̀nu èniyàn búburú n tú ibi jáde.
- 29 OLÚWA jìnnà sí èniyàn búburú
 ùgbòṅ ó n gbọ̀ àdúrà olódodo.
- 30 Ojú tó túká máa n mú ayọ̀ wá fún ọ̀kàn,
 ìròyìn ayọ̀ sì n mú ìlera wá sínú egungun.
- 31 Ẹ̀ni tí ó fetí sí ìbáwí tí n fún ni ní iyẹ̀,
 yóò wà ní àpéjọ̀pọ̀ àwọ̀n ọ̀lọ̀gbòṅ.
- 32 Ẹ̀ni tí ó kọ̀ ìbáwí kẹ̀gàn ara rẹ̀,
 ùgbòṅ ẹ̀ni tí ó gbọ̀ ìbáwí yóò ní ìmọ̀ sí i.

33 Ìbèrù OLÚWA kọ èniyàn ní oḡbọn,
ìrèlẹ̀ sì ni ó máa ń sáájú ọlá.

16

- 1 Ti èniyàn ni ìgbèrò inú ọkàn
ṣùgbọn láti ọdọ OLÚWA ni ìdáhùn ahọn ti ń wá.
- 2 Gbogbo ọ̀nà èniyàn ni ó dàbí i pé ó dára lójú ara rẹ̀
ṣùgbọn OLÚWA ló ń díwọ̀n èrò inú ọkàn.
- 3 Fi ohun gbogbo tí o bá ẹ̀ lé OLÚWA lẹ̀wọ̀,
èrò rẹ̀ yóò sì ẹ̀ é ẹ̀.
- 4 OLÚWA ti ẹ̀ ohun gbogbo láti mú kí ó rí bí ó ẹ̀ fẹ̀
kódà èniyàn búburú fún ọjọ̀ ìpọ̀njú.
- 5 OLÚWA kórííra gbogbo ẹ̀ni tí ń gbéraga lẹ̀kàn rẹ̀
mọ̀ ẹ̀yí dájú pé wọ̀n kò ní lẹ̀ láìjìyà.
- 6 Nípasẹ̀ ìfẹ̀ àti òtítọ̀ a ẹ̀ ẹ̀tùtù ẹ̀şẹ̀
nípasẹ̀ ìbèrù OLÚWA èniyàn sá fún ibi.
- 7 Nígba tí ọ̀nà èniyàn bá tẹ̀ OLÚWA lẹ̀rùn,
yóò mú kí àwọ̀n ọ̀tá rẹ̀ gàn án bá a gbé ní
àlàáfíà.
- 8 Ó sà̀n kí ó kéré̀ pẹ̀lú òdodo
ju èrò púpọ̀ pẹ̀lú èrú lẹ̀.
- 9 Èniyàn a máa pẹ̀te ọ̀nà ara rẹ̀ lẹ̀kàn an rẹ̀
ṣùgbọn OLÚWA ní í pinnu ìgbésẹ̀ rẹ̀.
- 10 Ètè ọ̀ba a máa sọ̀rọ̀ nípa àşẹ̀ sí i

enu rẹ̀ kò gbọ̀dò ẹ̀kẹ́.

- 11 Òdínwòn àti òsùwòn òtítọ́ wá láti ọ̀dọ̀ OLÚWA;
gbogbo wíwúwo àpò jẹ́ láti ọ̀wọ̀ rẹ̀.
- 12 Àwọn ọ̀ba kórííra ìwà àìtọ́
nítorí òdodo ní í fi ìdí ìtẹ́ múlẹ̀.
- 13 Àwọn ọ̀ba ní inú dídùn sí ètè tí ń sọ òtítọ́,
wọn sì fẹ́ ẹ̀ni tí ń sọ̀rọ̀ òtítọ́.
- 14 Íránṣẹ́ ikú ni ìbínú ọ̀ba jẹ́
ṣùgbọ̀n ọ̀lọgbọ̀n ènìyàn yòò tù ú nínú.
- 15 Nígba tí ojú ọ̀ba bá túkà, ó tùmọ̀ sí iyè;
ojúrere rẹ̀ dàbí i ẹ̀sísú ọ̀jò ní ìgbà ọ̀jò.
- 16 Ó ti dára tó láti ní ọ̀gbọ̀n ju wúrà lọ
àti láti yan ọ̀ye dípò o fàdákà!
- 17 Ọ̀pópó ọ̀nà àwọn ẹ̀ni dídúró ẹ̀nṣin yàgò fún ibi,
ẹ̀ni tí ó sọ ọ̀nà rẹ̀, sọ ẹ̀nu ara rẹ̀.
- 18 Ìgbéraga ní í ẹ̀sáájú ìparun,
agídí ọ̀kàn ní í ẹ̀sáájú ìṣubú.
- 19 Ó sà̀n láti jẹ́ onírẹ̀lẹ̀ ọ̀kàn láàrín àwọn olùpọ̀njú
jù láti máa pín ìpín pẹ̀lú àwọn agbéraga.
- 20 Ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá tẹ̀lé ẹ̀kọ́ yòò rí ìre,
ìbùkún sì ni fún ẹ̀ni tí ó gbé̀kẹ̀lé OLÚWA.
- 21 Àwọn tí ó gbọ̀n nínú ọ̀kàn là ń pè ní olóye

òrò ìtura sì n mú ẹkọ gbèrú.

22 Òye jẹ orísun iyè fún àwọn tí ó ní i,
 sùgbọ́n iwà òmùgò n kó iyà jẹ aláìgbọ́n.

23 Ọkàn ọlọgbọ́n ènìyàn a máa sọ ẹnu rẹ
 ètè rẹ sì n mú kí ẹkọ dàgbà.

24 Ọrò ìtura dàbí afára oyin
 ó dùn fún ọkàn, ó sì fi ìlera fún egungun.

25 Ọnà kan tí ó dàbí i pé ó dára lójú ènìyàn
 sùgbọ́n ní ìgbẹ̀yìn a sọkùnfà ikú.

26 Ọkàn alágbàṣe n sísẹ́ fún ara rẹ;
 nítorí ebi rẹ mú kí ó máa sísẹ́ lọ.

27 Ènìyàn búburú n pète
 ọrò rẹ sì dàbí i iná tí n jóni.

28 Aláyídáyidà ènìyàn dá ìjà sílẹ̀
 olófófó a sì máa pín ọrẹ kòríkòsùn ní yà.

29 Oníjàgídíjàgan ènìyàn tan aláduúgbò rẹ
 ó sì mú un sọkalẹ̀ lọ sí ọnà tí kò dára.

30 Ẹni tí n sẹ́jú n pètekéte;
 ẹni tí ó sọ ẹnu jọ n pète aburú.

31 Adé ògo ni ewú orí jẹ,
 ìgbé ayé òdodo ní í mú ni dé bè.

32 Ó sànlátí jẹ onísùúrù ju ajagun ènìyàn lọ,
 ẹni tí ó pa ìbínú mọ́ra ju ajagun sẹgun ìlú lọ.

33 A sẹ kèké si ìsẹpo aṣo,
 ṣùgbọ́n gbogbo ìdájọ̀ rẹ̀ wá láti ọ̀dọ̀ OLÚWA.

17

1 Òkèlè gbígbe toun tàlàáfíà àti ìdáké jẹ́ẹ̀ sà̀n
 ju ilé tí ó kún fọ́fọ̀ fún ẹ̀ran àti ìjà.

2 Ọ̀lọ̀gbọ́n ìránṣẹ̀ yóò ṣàkóso adójútini ọ̀mọ̀,
 yóò sì pín ogún gẹ́gẹ̀ bí ọ̀kan nínú àwọn ọ̀mọ̀.

3 Iná ni a fi fọ̀ fàdákà àti wúra,
 ṣùgbọ́n OLÚWA ló ń dán ọ̀kàn wò.

4 Ènìyàn búburú ń tẹ́tí sí ètè tí ń sọ̀ ibi;
 ọ̀pùrọ̀ a máa fetí sí ahọ̀n búburú.

5 Ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá sín olùpọ̀njú jẹ̀, ó gan Èlédàá rẹ̀,
 ẹ̀nikẹ̀ni tí ń yọ̀ sí ìyọ̀nu kò ní lẹ̀ láìjìyà.

6 Ọ̀mọ̀ ọ̀mọ̀ ni adé orí arúgbó,
 ọ̀go àwọn ọ̀mọ̀ sì ni ọ̀bí jẹ̀.

7 Ọ̀rọ̀ dídùn kò yẹ aṣiwèrè,
 bẹ̀ẹ̀ ni ètè èké kò yẹ ọ̀mọ̀-aládé!

8 Òkúta iyebíye jẹ̀ ẹ̀bùn ní ojú ẹ̀ni tí ó ni í,
 ibikíbi tí ó yí sí, á sẹ̀ rere.

9 Ẹ̀ni tí ó fojú fo ẹ̀ṣẹ̀ tí wọn sẹ̀ ẹ̀ mú kí ìfẹ̀ gbòòrò sí i.
 Ṣùgbọ́n ẹ̀nikẹ̀ni tí ń tẹ̀numọ̀ ọ̀rọ̀ yóò pín ọ̀rẹ̀
 tí mọ̀tímọ̀ méjì ní yà.

10 Ọ̀rọ̀ ìbáwí dun olóye ènìyàn

ju oḡoṛùn-ún pàṣán lọ lẹ̀yìn òmùḡò.

- 11 Orí kunkun ni ènìyàn ìkà máa n ́ṣe,
ìjòyè aláìláàánú ni a ó rán sí i.
- 12 Ó sàṅ kí ènìyàn pàdé beari tí a ti kó lọmọ
jù aláìgbọ̀n nínú ìwà òmùḡò rẹ̀.
- 13 Bí ènìyàn kan bá fi ibi san ìre,
ibi kì yòò kúrò nílẹ̀ rẹ̀ lááláé.
- 14 Bíbẹ̀rẹ̀ ìjà dàbí ẹ̀ni tí ó dá ojú fún adágún omi;
nítórí náà mẹnù kúrò nínú ọ̀rọ̀ kí ó tó di ìjà.
- 15 Gbígbe ẹ̀bi fún aláre àti dídá ẹ̀ni jàre lẹ̀bi,
OLÚWA kórííra méjèèjì.
- 16 Kí ni ìwúlò owó lọwọ̀ aṣiwèrè,
níwọ̀n bí kò ti ní èrò̀ngbà láti rí oḡbọ̀n?
- 17 Ọ̀rẹ̀ a máa fẹ̀ni nígbà gbogbo,
arákúnrin sì wà fún ìgbà ìpọ̀njú.
- 18 Ènìyàn aláìgbọ̀n ẹ̀se ìbúra,
ó sì ẹ̀se onídùúró fún aláduúgbò rẹ̀.
- 19 Ẹ̀ni tí ó fẹ̀ràn ìjà fẹ̀ràn ẹ̀ṣẹ̀;
ẹ̀ni tí ó kọ̀ ibodè gígàn n ́ wá ìparun.
- 20 Ènìyàn aláyídáyidà ọ̀kàn kì í gbèrú,
ẹ̀ni tí ó ní ahọ̀n ẹ̀tàn bọ̀ sínú ìyọnu.
- 21 Láti bí aláìgbọ̀n lọmọ̀ a máa fa ìbànújẹ̀ ọ̀kàn,
kò sí ayọ̀ fún baba ọ̀mọ̀ tí kò gbọ̀n.

- 22 Ọkàn tí ó túká jẹ oògùn gidi,
 ùgbọ̀n ọkàn tí ó bàjẹ́ a máa mú kí egungun
 gbẹ.
- 23 Ènìyàn búburú a gba àbẹ̀tẹ̀lẹ̀ ní ìkòkò
 láti yí ìdájọ̀ pọ.
- 24 Olóye ènìyàn gbójú wo ọgbọ̀n níwájú,
 ùgbọ̀n ojú aláìgbọ̀n ń wò káàkiri ilẹ̀ ayé.
- 25 Aṣiwèrè ọmọ mú ìbànújẹ́ bá baba rẹ̀
 àti ìkorò fún ẹnì tí ó bí i lọmọ.
- 26 Kò dára láti fiyà jẹ ènìyàn tí kò ẹ̀,
 tàbí láti na ìjòyè lóri òtítọ̀ inú wọ̀n.
- 27 Ènìyàn tó ní ìmọ̀ máa ń ọ̀ra fún àwọ̀n ọ̀rọ̀ tí ó ń
 sọ,
 ènìyàn olóye sì máa ń ní sùúrù.
- 28 Kódà aláìgbọ̀n máa ń dàbí ọ̀lọ̀gbọ̀n bí ó bá dákẹ̀,
 àti bí olóye bí ó bá fètèmétè.

18

- 1 Ènìyàn tí kò ba ni rẹ̀ a máa lépa ìmọ̀ ara rẹ̀;
 ó kojú ìjà sí gbogbo ìdájọ̀ òdodo.
- 2 Aláìgbọ̀n kò rí inú dídùn sí ọ̀ye
 ùgbọ̀n ó ní inú dídùn sí síso èrò tirẹ̀.
- 3 Nígba ti ènìyàn búburú dé ni ẹ̀gàn dé,
 nígbà ti ẹ̀gàn dé ni ìtìjù dé.

etí ọlọgbọn ní í ẹ̀ ẹ̀ àwá rí rẹ̀.

16 Ẹ̀bùn máa ń sí ọ̀nà fún ẹ̀ni tí ń fún ni lẹ̀bùn
a sì mú un wọ̀lé sí ọ̀dọ̀ àwọn olókíkí.

17 Ẹ̀ni tí ó kọ̀kọ̀ rojọ̀ máa ń dàbí i pé ó jàre,
títí ẹ̀lòmíràn yóò fi bọ̀ síwájú kí ó sì tú àṣírí
gbogbo.

18 Ìbò dídì máa ń parí ìjà
a sì mú kí àwọn aláta kò méjì jìnnà sí ara wọn.

19 Arákùnrin tí a ẹ̀ sí sòro yípadà ju ilú olódi lọ,
ìjà wọ̀ sì dàbí ọ̀pá ìdábùú ààfin.

20 Láti inú èso ẹ̀nu rẹ̀ ikùn ènìyàn a yó;
láti inú ìkórè ẹ̀nu rẹ̀ ni ó ti jẹ̀ yó.

21 Ikú àti iyè ń bẹ̀ nípa ahọn wọn,
àwọn tí ó sì fẹ̀ràn rẹ̀ yóò jẹ̀ ẹ̀.

22 Ẹ̀ni tí ó rí aya fẹ̀, rí ohun rere,
o sì gba ojúrere lẹ̀dọ̀ OLÚWA.

23 Tálákà ń bèbẹ̀ fún àánú,
şùgbọn ọ̀lọ̀rọ̀ a dàhùn pẹ̀lú ìkanra.

24 Ènìyàn tí ó ní ọ̀rẹ̀ púpọ̀ le è parun,
şùgbọn ọ̀rẹ̀ kan wà tí ó sún mọ̀ ni tímọ̀tímọ̀ ju
arákùnrin.

19

1 Ó sà̀n kí ènìyàn jẹ̀ tálákà tí ìrìn rẹ̀ kò lábùkù

ju aláìgbọn tí ètè rẹ jẹ àyídáyidà.

- ² Kò dára láti ní ìtara láìní ìmò,
tàbí kí ènìyàn kánjú kí ó sì òsìnà.
- ³ Ìwà òmùgò ènìyàn fúnra rẹ a pa èmí rẹ run;
síbẹ ọkàn rẹ yòò máa bínú sí OLÚWA.
- ⁴ Ọrọ máa n fa ọrẹ púpọ;
şùgbọn ọrẹ tálákà tún kò ọ sílẹ.
- ⁵ Ajẹrìí èké kò ní lọ láìjìyà,
ẹni tí ó sì n tú irọ jade kò ní lọ lẹfẹẹ.
- ⁶ Ọpọ n wá ojúrere olórí;
gbogbo ènìyàn sì ni ọrẹ ẹni tí ó lawọ.
- ⁷ Gbogbo ará ilẹ e tálákà ni ó pa á tì,
mélòó mélòó ni ti àwọn ọrẹ rẹ tí n sá fún un!
Bí ó tilẹ n lé wọn kiri pẹlú èbẹ,
kò tilẹ le rí wọn rárá.
- ⁸ Ẹni tí ó gba ọgbọn fẹràn ọkàn ara rẹ;
ẹni tí ó bá káràmáşìkí òye yòò gbèrú.
- ⁹ Ajẹrìí èké kì yòò lọ láìjìyà
ẹni tí ó sì n tú irọ jade yòò parun.
- ¹⁰ Kò yẹ aláìgbọn láti máa gbé nínú ọlánílá,
mélòó mélòó bí ó ti burú tó fún ẹrú láti jẹ ọba
lórí ọmọ-aládé.
- ¹¹ Ọgbọn ènìyàn a máa fún un ní sùúrù;
fún ògo rẹ ni láti fojú fo àşìşe dá.

- 23 Ìbèrù OLÚWA n mú iyè wá;
nígba náà ọkàn n balẹ, láísí ewu.
- 24 Ọlẹ ki ọwọ rẹ bọ inú àwo oúnjẹ;
kò tilẹ ní mú u padà wá sí ẹnu rẹ.
- 25 Na ẹlẹgàn, òpè yòò sì kọgbọn;
bá olóye ènìyàn wí, yòò sì ní ìmọ sí i.
- 26 Ẹni tí ó ọ̀kà sí baba rẹ, tí ó sì lé iyá rẹ jáde
òun ni ọmọ tí n ẹ̀ ̀tìjù, tí ó sì mú ẹ̀gàn wá.
- 27 Ọmọ mi, dẹkun láti tẹ́tí sí ẹ̀kọ,
tí í mú ni ọ̀nà kúrò nínú ọ̀rọ̀-ìmọ.
- 28 Ẹlẹ̀rìí búburú fi ìdájọ̀ ọ̀sẹ̀sín,
ẹnu ènìyàn búburú sì n gbé ibi mì.
- 29 A ti pèsè ìjìyà sílẹ̀ fún ẹ̀lẹ̀gàn;
àti pàṣán fún ẹ̀yìn àwọ̀n aṣiwèrè.

20

- 1 Ẹlẹ̀yà ni ọ̀tí wáinì, aláriwo sì ní ọ̀tí lílẹ̀;
ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá fi tẹ̀njẹ̀ kò gbọ̀n.
- 2 Ìbèrù ọ̀ba dàbí kíkẹ̀ e kìnńìún;
ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá mú un bínú ba ayé ara rẹ̀ jẹ̀.
- 3 Iyì ni ó jẹ̀ fún ènìyàn láti sá fún ìjà,
ṣùgbọ̀n gbogbo aláìgbọ̀n a máa tètè wá ìjà.
- 4 Ọlẹ̀ kì í ọ̀sẹ̀ oko nígbà tí ó yẹ̀,

nítorí náà ní àsìkò ìkórè, yòò wá kò sì ní rì ǹnkan.

- ⁵ Ète ọkàn ènìyàn dàbí omi jíjìn;
 ùgbọ̀n ènìyàn olóye á wá wọ̀n jáde.
- ⁶ Ọpọ̀lopọ̀ ènìyàn ni wọ̀n máa ń sọ pe àwọ̀n ní ìfẹ̀
 àìsẹ̀tàn,
 ùgbọ̀n kò rọ̀rùn láti rí ènìyàn olóòtítọ̀.
- ⁷ Olódodo ènìyàn a máa gbé ìgbé ayé àìlábùkù
 ìbùkún ni fún àwọ̀n ọ̀mọ̀ rẹ̀ lẹ̀yìn rẹ̀.
- ⁸ Nígbà tí ọ̀ba bá jókòó sórí ìtẹ̀ rẹ̀ láti ẹ̀ ìdájọ̀
 yòò fẹ̀ gbogbo ibi dànù pẹ̀lú ojú rẹ̀.
- ⁹ Ta ni ó le è wí pé, “Mo ti ẹ̀ ọkàn mi ní mímọ̀,
 mo mọ̀, n kò sì lẹ̀sẹ̀”?
- ¹⁰ Ìwọ̀n èké àti òsùwọ̀n ìrẹ̀jẹ
 OLÚWA kórííra méjèèjì.
- ¹¹ Kódà a mọ̀ ọ̀mọ̀dé nípa isẹ̀ rẹ̀
 nípa pe bóyá isẹ̀ rẹ̀ mọ̀ tàbí pé ó tọ̀nà.
- ¹² Etí tí ó ń gbọ̀ àti ojú tí ó ń ríran
 OLÚWA ni ó dá méjèèjì.
- ¹³ Má ẹ̀ fẹ̀ràn oorun, àìsẹ̀ bẹ̀ẹ̀ ìwo yòò di tálàkà.
 Ma ẹ̀ sùn ìwo yòò sì ní ọ̀njẹ̀ láti tún fi tọ̀rọ̀.
- ¹⁴ “Kò dára, kò dára!” ní ẹ̀ni tó ra ọ̀jà máa ń wí;
 nígbà tí ó bá kúrò níbẹ̀ tán,
 yòò máa yangàn bí ọ̀n ti ẹ̀ rí rà sí.

- 26 Ọlọgbọn ọba tú ènìyàn búburú ká;
Ó sì fi òòlọ ìpakà lẹ wọn.
- 27 Àtùpà OLÚWA n ẹ àwárí ẹmí ènìyàn
a máa ẹ̀wárí ibi ìkòkò inú.
- 28 Ifẹ àti òdodo pa ọba mọ,
nípa ifẹ, itẹ rẹ wà láíléwu.
- 29 Ọgo àwọn ọ̀dọmọkùnrin ni agbára wọn,
ewú orí ni iyì arúgbó.
- 30 Ịgbájú ịgbámú àti ifarapa máa n mú ibi lẹ,
pàşán sì máa n ẹ àfọmọ ibi ìkòkò inú.

21

- 1 Ọkàn ọba n bẹ lẹwọ OLÚWA;
a máa darí rẹ lẹ ibi tí ó fẹ bí ipa omi.
- 2 Gbogbo ọ̀nà ènìyàn dàbí i pé ó dára lójú rẹ,
şùgbọn, OLÚWA ló n díwọn ọkàn.
- 3 Şíşe ohun tí ó dára tí ó sì tònà
ó ẹ itẹwọgbà sí OLÚWA ju ẹbọ lẹ.
- 4 Ojú tí ó gbéga àti ọkàn ịgbéraga,
ìmọlẹ àwọn ènìyàn búburú, ẹşẹ ni!
- 5 Ètè àwọn olóye jásí èrè
bí ìkánjú ẹ máa n fa òsì kíákíá.
- 6 Ịşúra tí a kọjọ nípasẹ ahọn tí n parọ

jẹ̀ ìrì lásán àti ìkẹ̀kùn ikú.

7 Ìwà ipá àwọn ènìyàn búburú yóò wọ̀ wọn lọ,
nítorí wọn kò láti ẹ̀ ohun tí ó tọ̀.

8 Ọ̀nà ẹ̀lẹ̀şẹ̀ kún fún ìwà ẹ̀şẹ̀
şùgbọ̀n işẹ̀ onínú funfun jẹ̀ títọ̀.

9 Ó sà̀n láti máa gbé ní kọ̀rọ̀ orí òrùlé
ju láti ẹ̀ àjọpín ilé pẹ̀lú aya oníjà.

10 Ènìyàn búburú n fẹ̀ ibi
aládùúgbò rẹ̀ kì í rí àánú kankan gbà lódò rẹ̀.

11 Nígba tí a bá n fiyà jẹ̀ ẹ̀lẹ̀gàn,
òpè a máa kọ̀gbọ̀n,
nígba tí a bá sì kọ̀ ọ̀lọ̀gbọ̀n yóò ní ìmọ̀.

12 Olódodo şàkíyèsí ilé ènìyàn búburú
ó sì mú ènìyàn búburú wá sí ìparun.

Ìşúra ẹ̀ni tí o gbọ̀n

13 Ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá ti di etí rẹ̀ sí igbe olùpọ̀njú,
òun tìkára rẹ̀ yóò ké pẹ̀lú;
şùgbọ̀n a kì yóò gbọ̀.

14 Ọ̀rẹ̀ ìkọ̀kọ̀, mú ìbínú kúrò:
àti owó àbẹ̀tẹ̀lẹ̀ láti ibi ìkọ̀kọ̀ wá,
dẹ̀kun ìbínú líle.

15 Ayò ni fún olódodo láti ẹ̀ ìdájọ̀:
şùgbọ̀n ìparun ni fún àwọn oníşẹ̀ ẹ̀şẹ̀.

16 Ẹ̀ni tí ó bá yà kúrò ní ọ̀nà òye,

yòò máa gbé inú ijọ àwọn òkú.

- 17 Èni tí ó bá fẹ́ afẹ́, yòò di tálákà:
èni tí ó fẹ́ ọ́tí wáinì pẹ̀lú òróró kò le lórò.
- 18 Èniyàn búburú ni yòò ẹ́ owó iràpadà fún olódodo,
àti olùrékọ́já fún èni dídúró ẹ́nẹ́n.
- 19 Ó sà̀n láti jókòó ní aginjù ju pẹ̀lú
oníjà obìnrin àti òsónú lọ.
- 20 Iṣúra iyebíye àti òróró wà ní ibùgbé ọ̀lọ̀gbọ̀n;
ṣùgbọ̀n òmùgò èniyàn n bà á jẹ́.
- 21 Èni tí ó bá tẹ̀lé òdodo àti àánú yòò rí iyè,
òdodo, àti ọ́lá.
- 22 Ọ̀lọ̀gbọ̀n gòkè odi ilú àwọn alágbára,
ó sì bi ibi gíga agbára ìgbẹ̀kẹ̀lé wọ̀n ṣubú.
- 23 Ènikẹ̀ni tí ó bá pa ẹ̀nu àti ahọ̀n rẹ̀ mọ̀,
ó pa ọ̀kàn rẹ̀ mọ̀ kúrò nínú ìyọ̀nu.
- 24 Agbéraga àti alágídí èniyàn ní gan orúkọ ara rẹ̀
nítórí ó ní hùwà nínú iwà ìgbéraga rẹ̀,
àti nínú ìbínú púpọ̀púpọ̀.
- 25 Èlẹ̀rìí èké yòò ẹ̀gbé, àwọn tí ó gbọ̀ ọ̀rọ̀ rẹ̀ yòò
parun láé;
nítórí tí ọ̀wọ̀ rẹ̀ kọ ịṣẹ́ ẹ́ṣẹ́.
- 26 Ó ní fi ilara ẹ́ ọ̀júkòkòrò ní gbogbo ọ̀jọ̀:
ṣùgbọ̀n olódodo a máa fi fún ni kì í sì í dáwọ̀
dúró.

- 27 Èbọ ènìyàn búburú, ìrírà ni:
mélòò mélòò ni nígbà tí ó mú un wá pèlú èrò
ìwà ibi?
- 28 Èlẹ̀rìí èké yòò sẹ̀gbé:
ṣùgbọ̀n ọ̀rọ̀ ẹ̀ni tí ó gbọ̀, yòò dúró.
- 29 Ènìyàn búburú mú ojú ara rẹ̀ le:
ṣùgbọ̀n ẹ̀ni ìdúró ṣinṣin ni ó n mú ọ̀nà rẹ̀ tọ̀.
- 30 Kò sí ogbọ̀n, kò sí ìmòye,
tàbí ìmọ̀ràn tí ó le mókè níwájú OLÚWA.
- 31 A n múra ẹ̀ṣin sílẹ̀ de ojọ̀ ogun:
ṣùgbọ̀n ìṣẹ̀gun jẹ̀ ti OLÚWA.

22

Orúkọ rere sà̀n ju ọ̀rọ̀ lọ

- 1 Yíyan orúkọ rere sà̀n ju púpọ̀ ọ̀rọ̀ lọ,
àti ojúrere dára ju fàdákà àti wúrà lọ.
- 2 Olorọ̀ àti tálákà péjọ̀pọ̀:
OLÚWA ni ẹ̀lẹ̀dàá gbogbo wọ̀n.
- 3 Olorọ̀gbọ̀n ènìyàn ti rí ibi tẹ̀lẹ̀,
ó sẹ̀ ara rẹ̀ mọ̀:
ṣùgbọ̀n àwọ̀n ọ̀pẹ̀ tẹ̀sìwájú, a sì jẹ̀ wọ̀n ní yà.
- 4 Èrè ìrẹ̀lẹ̀ àti ìbẹ̀rù OLÚWA ni ọ̀rọ̀ ọ̀lá, àti ìyè.
- 5 Ègún àti ìdẹ̀kùn n bẹ̀ ní ọ̀nà aláyídáyìdà:
ẹ̀ni tí ó bá pa ọ̀kàn rẹ̀ mọ̀ yòò jìnnà sí wọ̀n.

- 6 Tọ ọmọdé ní ọ̀nà tí yóò tọ̀:
nígba tí ó bá dàgbà, kì yóò kúrò nínú rẹ.
- 7 Ọlórọ̀ ẹ̀şe olórí olùpọ̀njú,
ajìgbèsè sì ẹ̀şe ìránşẹ̀ fún ẹ̀ni tí a jẹ̀ ní gbèsè.
- 8 Ẹ̀ni tí ó bá fúnrúgbìn ẹ̀şẹ̀, yóò ká asán:
ọ̀pá ìbínú rẹ̀ yóò kùná.
- 9 Ẹ̀ni tí ó ní ojú àánú ni a ó bùkún fún;
nítórí tí ó fi nínú oúnjẹ̀ rẹ̀ fún olùpọ̀njú.
- 10 Lé ẹ̀lẹ̀gàn sí ìta, ìjà yóò sì jáde;
nítóótọ̀ ìjà àti ẹ̀gàn yóò dẹ̀kun.
- 11 Ẹ̀ni tí ó fẹ̀ ìwà funfun ti àyà,
tí ó sì n sọ̀rọ̀ iyì jáde, ọ̀ba yóò ẹ̀şe ọ̀rẹ̀ rẹ̀.
- 12 Ojú OLÚWA pa ìmọ̀ mọ̀,
ó sì yí ọ̀rọ̀ olùrékojá pọ̀.
- 13 Ọ̀lẹ̀ wí pé, “Kinnìún n bẹ̀ lóde!
Yóò pa mí ní ìgboro!”
- 14 Ẹ̀nu àwọ̀n àjẹ̀jì obìnrin, ihò jíjìn ni;
ẹ̀ni tí a n bínú sí láti ọ̀dọ̀ OLÚWA wá ni yóò şubú
sínú rẹ̀.
- 15 Àyà ọmọdé ni ìwà wèrè dì sí;
şùgbọ̀n paşán ìtọ̀ni ni yóò lé e jìnnà kúrò lọ̀dọ̀
rẹ̀.
- 16 Ẹ̀ni tó n ni tálákà lára láti ní ọ̀rọ̀,

tí ó sì n ta ọlọrọ lọrẹ,
yòò di aláìní bí ó ti wù kó rí.
Gbọ ọrọ ọlọgbọn èniyàn.

Ọrọ Ọlọgbọn

- 17 Dẹtí rẹ sílẹ,
kí o gbọ ọrọ àwọn ọlọgbọn,
kí o sì fi àyà rẹ sí ẹkọ mi.
- 18 Nítorí ohun dídùn ni bí ìwọ bá pa wọn mọ ní inú
rẹ;
nígbà tí a sì pèsè wọn tán ní ètè rẹ.
- 19 Kí ìgbẹkẹlẹ rẹ lè wà ní ti OLÚWA,
èmi fihàn ọ lónìí, àní fún ọ.
- 20 Èmi kò ha ti kọwé ohun dárádára
sí ọ ní ti ìmọràn àti ní ti ẹkọ,
- 21 kí ó lè mú ọ mọ ìdájú ọrọ ọtítọ;
kí ìwọ le máa fi ìdáhùn ọtítọ
fún àwọn tí ó rán ọ?
- 22 Má ẹ ja tálákà ní olè, nítorí tí ó jẹ tálákà:
bẹẹ ni kí o má sì ẹ ni olùpọnjú lára ní ibodè,
- 23 nítorí OLÚWA yòò gbèjà wọn,
yòò sì gba ọkàn àwọn tí n gba tiwọn náà.
- 24 Má ẹ bá oníbìínú èniyàn ẹ ọrẹ;
má sì ẹ bá ọkùnrin onínú-fùfù rìn.
- 25 Kí ìwọ má ba à kọ ìwà rẹ, ìwọ a sì gba ìkẹkùn fún
ara rẹ.
- 26 Má ẹ wà nínú àwọn tí n ẹ ìgbọnwọ,
tàbí nínú àwọn tí ó dúró fún gbèsè.
- 27 Bí ìwọ kò bá ní nńkan tí ìwọ ó fi san,
nítorí kín ni yòò ẹ gba ẹni rẹ kúrò lábẹ rẹ?

28 Má ẹ ẹ ẹ ààlà ilẹ̀ ìgbàani,
tí àwọn baba ẹ ti pa.

29 Ìwọ ha rí èniyàn tí ó n fi àìṣe ìmélé ẹ ẹ ẹ ẹ?
Òun yóò dúró níwájú àwọn ọba;
òun kì yóò dúró níwájú àwọn èniyàn lásán.

23

Ìfẹ́kúfẹ́ ohun àdídùn

1 Nígbà tí ìwọ bá jókòó láti bá ìjòyè jẹun,
kíyèsì ohun tí ó wà níwájú ẹ gidigidi.

2 Ìwọ a sì fi ọbẹ lé ara ẹ ní ọfun,
bí ìwọ bá jẹ òkúndùn èniyàn.

3 Má ẹ fẹ ounjẹ dídùn ẹ:
nítorí pé ounjẹ ẹtàn ni.

4 Má ẹ ẹ làálàá láti lórò:
síwọ kúrò nínú ọgbón ara ẹ.

5 Ìwọ ó ha fi ojú ẹ lépa ohun tí kò sí?
Nítorí tí ọrò hu ìyẹ apá fún ara ẹ,
ó sì n fò bí idi ní ojú ọrun.

6 Má ẹ jẹ ounjẹ ẹni tí ó háwọ,
bẹẹ ni kí o má sì ẹ fẹ ounjẹ dídùn ẹ.

7 Nítorí pé bí ẹni tí n sírò ní ọkàn ẹ, bẹẹ ni ó rí:
“Máa jẹ, kí o sì máa mu,” ni ó n wí fún ọ;
ṣùgbón ọkàn ẹ kò pèlú ẹ.

8 Òkèlè tí ìwọ jẹ ni ìwọ ó pọ́ jáde,
ìwọ a sì sọ ọrò dídùn ẹ nù.

9 Má ẹ sọrò ní etí aṣiwèrè;
nítorí tí yóò gan ọgbón ọrò ẹ.

- 10 Má ẹ̀ se sí ààlà àtijọ́ kúrò;
má sì ẹ̀ se bọ́ sínú oko aláìní baba.
- 11 Nítorí pé Olùràpadà wọ̀n lágbára;
yòò gba ìjà wọ̀n jà sí ọ.
- 12 Fi àyà sí ẹ̀kọ́,
àti etí ẹ̀ sí ọ̀rọ̀-ìmọ̀.
- 13 Má ẹ̀ se fa ọ̀wọ́ ìbáwí sẹ̀yìn kúrò lára ọ̀mọ́dẹ́,
nítorí pé bí ìwọ́ bá fi pàṣán nà án, òun kì yóò kú.
- 14 Bí ìwọ́ fi pàṣán nà án,
ìwọ́ ó sì gbà ọ̀kàn ẹ̀ là kúrò ní ọ̀run àpáàdì.
- Ọ̀rọ́ ọ̀gbọ̀n fún ọ̀mọ́ rere*
- 15 Ọ̀mọ́ mi, bí ọ̀kàn ẹ̀ bá gbọ̀n,
ọ̀kàn mi yóò yọ̀, àní èmi pẹ̀lú.
- 16 Inú mi yóò sì dùn nígbà tí ètẹ̀ ẹ̀ bá n sọ̀rọ́ títọ́.
- 17 Má ẹ̀ se jí kí àyà ẹ̀ ó ẹ̀ se ìlara sí àwọ̀n ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀,
ṣùgbọ̀n kí ìwọ́ ó wà ní ìbẹ̀rù OLÚWA,
ní ọ̀jọ́ gbogbo.
- 18 Nítorí pé ìgbẹ̀yìn n bẹ́ nítòótọ́;
ìrètí ẹ̀ kì yóò sì gé kúrò.
- 19 Gbọ́, ìwọ́ ọ̀mọ́ mi, kí o sì gbọ̀n,
kí o sì máa tọ́ àyà ẹ̀ sí ọ̀nà títọ́.
- 20 Má ẹ̀ se wà nínú àwọ̀n ọ̀mùtí;
àti àwọ̀n wọ̀bìà alájẹkì ọ̀jẹun;
- 21 nítorí pé ọ̀mùtí àti ọ̀jẹun ni yóò di tálákà;
ìmúni-tòògbé ní sì n fi àkísà wọ́ ọ̀kùnrin láṣọ.
- 22 Fetí sí ti baba ẹ̀ tí ó bí ọ,
má sì ẹ̀ se gan ìyá ẹ̀, nígbà tí o bá gbó.
- 23 Ra ọ̀títọ́, kí o má sì ẹ̀ se tà á;

- ra oḡbọn pèlú àti èkọ àti òye.
- 24 Baba olódodo ni yòò yò gidigidi:
 ẹni tí ó sì bí oḡ oḡbọn,
 yòò ní ayọ nínú rẹ.
- 25 Jẹ kí baba rẹ àti iyá rẹ ó yò,
 sì jẹ kí inú ẹni tí ó bí ọ dùn.
- 26 Oḡo mi, fi àyà rẹ fún mi,
 kí o sì jẹ kí ojú rẹ ní inú dídùn sí ọ̀nà mi.
- 27 Nítorí pé panṣágà obìnrin oḡbun jíjìn ni;
 àti àjẹ̀jì obìnrin kànga híhá ni.
- 28 Ọ̀un á sì ba ní b̀̀ba bí olè,
 a sì sọ àwọn olùrékojá di púpọ̀ nínú àwọn
 èniyàn.
- 29 Ta ni ó ni òsì? Ta ni ó ni ìbà̀nújẹ?
 Ta ni ó ni ìjà? Ta ni ó ni asọ? Ta ni ó ni oḡbẹ̀
 lá̀nínídí?
- 30 Àwọn tí ó dúró pẹ̀ níbi ọ̀tí wáìni;
 àwọn tí n lọ̀ láti dán ọ̀tí wáìni àdálú wò.
- 31 Ìwọ má ṣe wò ọ̀tí wáìni nígbà tí ó pọ̀n,
 nígbà tí ó bá n fi àwọ̀ rẹ̀ hàn nínú ago,
 tí a gbé e mì, tí ó n dùn.
- 32 Níkẹ̀yìn ọ̀un á bu ni ṣán bí ejò,
 a sì bunijẹ̀ bí i paramọ̀lẹ̀.
- 33 Ojú rẹ̀ yóò wò àwọn àjẹ̀jì obìnrin,
 àyà rẹ̀ yóò sì sọ̀rọ̀ àyídáyidà.
- 34 Nítòótọ̀, ìwọ ó dàbí ẹni tí ó dùbúlẹ̀ ní àárín Ọ̀kun,
 tàbí ẹni tí ó dùbúlẹ̀ lókè-ọ̀kọ̀.
- 35 Ìwọ ó sì wí pé, “Wọ̀n lù mí; kò dùn mí;
 wọ̀n lù mí, èmi kò sì mọ̀:
 nígbà wo ni èmi ó jí?”

Èmi ó tún máa wá òmíràn látí mu.”

24

- 1 Má ẹẹ ẹẹ ìlara àwọn ènìyàn búburú
má ẹẹ jẹ kí àwùjọ wọn wù ọ;
- 2 nítorí ọkàn wọn n gbèrò ohun búburú,
ètè wọn sì n sọrọ nípa dídá rúgúdù sílẹ.
- 3 Nípa ọgbọn ni ilé di kíkọ
nípa òye sì ni ó ti fídímúlẹ;
- 4 nípa ìmọ ni àwọn yàrá rẹ kún
pẹlú àwọn ohun ọsọ tí ó lẹwà tí ó sì sọwọn.
- 5 Ọlọgbọn ènìyàn ní agbára púpọ,
ènìyàn tí ó ní ìmọ sì n ní agbára sí i.
- 6 Látí jagun, ó nílò ìtọsọ̀nà:
nínú ị̀sẹgun ni ọ̀pọ onígbìmọ.
- 7 Ọgbọn ga ju fún aṣiwèrè
àti gbọ̀ngàn ilú níbi ibodè kò ní ohun tí yóò wí.
- 8 Ẹni tí n pète ibi
ni a ó mọ bí ènìyàn ibi.
- 9 Ète òmùgọ ènìyàn jẹ ẹ̀sẹ,
àwọn ènìyàn sì kórííra ẹ̀lẹ̀gàn.
- 10 Bí ìwọ bá dákú lásìkò ìdààmú
báwo ni agbára rẹ ha ti kéré tó!
- 11 Gba àwọn tí a n wọ lọ sí ibi ikú là;
fa àwọn tó n ta gbọ̀nọgbọ̀nọ̀n lọ sí ibi ìparun
padà.
- 12 Bí ìwọ bá wí pé, “Ẹ̀gbọ̀n a kò mọ ǹnkan kan nípa
èyí,”

̀nẹ ẹni tí ń díwọ̀n ọ̀kàn kò kiyèsì í? ̀Nẹ ẹni tí ń
 ̀şọ ẹmí rẹ kò mò ọ̀n?
 ̀Nẹ kò ní san án fún ẹnikẹ̀dọ̀kan gẹgẹ bí ohun tí
 ọ̀ tí ẹ?

13 ̀Je oyin, iwọ ọ̀mọ mi, nítorí tí ọ̀ dára,
 oyin láti inú afára oyin dùn lẹnu.

14 Mọ̀ pẹ̀lú pé ọ̀gbọ̀n pẹ̀lú dùn fún ọ̀kàn rẹ
 bí iwọ bá rí ì ìrẹ̀tí ọ̀jọ iwájú wà fún ọ̀
 ìrẹ̀tí rẹ kì yòò sì já ọ̀fọ.

15 Má ẹ ba ní ibùba bí ẹ̀niyàn búburú
 láti gba ibùjókòó olódodo,
 má ẹ fi ibi ìsinmi rẹ ẹ ẹ;

16 nítorí bí olódodo ẹ̀niyàn bá tilẹ̀ şubú ní ìgbà méje,
 yòò tún padà dide sá á ní,
 şùgbọ̀n idààmú yòò fa ẹ̀niyàn búburú lulẹ.

17 Má ẹ yọ̀ nígbà tí ọ̀tá rẹ bá şubú;
 nígbà tí ọ̀ bá kọ̀şẹ, má ẹ jẹ kí ọ̀kàn rẹ kí ọ̀ yọ̀.

18 Àişẹ bẹ̀ẹ OLÚWA yòò rí ì yòò sì bínú
 yòò sì yí ìbínú rẹ padà kúrò lẹdọ̀ rẹ.

19 Má ẹ fọ̀yà nítorí àwọ̀n ẹ̀niyàn ibi
 tàbí jowú àwọ̀n ẹ̀niyàn búburú,

20 nítorí ẹni ibi kò ní ìrẹ̀tí ọ̀jọ iwájú
 a ọ̀ sì pa fitílà àwọ̀n ẹ̀niyàn búburú kú.

21 Bẹ̀rù OLÚWA àti ọ̀ba, ọ̀mọ mi,
 má sì ẹ darapọ̀ pẹ̀lú àwọ̀n olórí kunkun.

22 Nítorí àwọ̀n méjèjè yòò rán ìparun ọ̀jìjì sórí wọ̀n,
 ta ni ọ̀ sì mò irú ìyọ̀nu tí wọ̀n lè mú wá?

Àwọ̀n ọ̀rọ̀ ọ̀lọ̀gbọ̀n mìíràn

- 23 Àwọn wònyí pèlú tún jẹ ọrọ ọlọgbọn:
látí ẹe ojúsàájú níbí ìdájọ kò dára rará.
- 24 Ẹnikẹni tí ó wí fún ẹlẹbi pé, “Ìwọ lo jàre,”
àwọn ènìyàn yóò ẹẹ fún un àwọn orílẹ̀-èdè
yóò sì kọ ọ.
- 25 Ẹ̀gbọn yóò dára fún àwọn tí n dá ẹlẹbi lẹbi,
ọpọ̀ ìbùkún yóò sì wá sórí wọn.
- 26 Ìdáhùn ọ̀títọ̀
dàbí ìfẹ̀nukoni ní ẹnu.
- 27 Parí gbogbo iṣẹ̀ ajé rẹ
sì rí i pé oko rẹ̀ ti ẹe dárádára;
lẹ̀yìn náà kọ̀ ilé rẹ̀.
- 28 Má ẹe rojọ̀ èké mọ̀ aládùúgbò rẹ̀ láìnídìí,
tàbí kí o fi ètẹ̀ rẹ̀ tannijẹ̀.
- 29 Má ẹe wí pé, “Èmi yóò ẹe é fún un gẹgẹ̀ bí ó ti ẹe
fún mi;
Èmi yóò san ohun tí ó ẹe fún mi padà fún un.”
- 30 Mo kojá níbi oko ọ̀lẹ̀,
mo kojá níbi ọgbà àjàrà aláìgbọn ènìyàn;
- 31 ẹ̀gún ti hù ní ibi gbogbo,
koríko ti gba gbogbo oko náà.
- 32 Mo fi ọkàn mi sí ǹnkan tí mo kíyèsì
mo sì kẹkọ̀ lára ohun tí mo rí;
- 33 oorun díẹ̀, òògbé díẹ̀,
ìkáwọ̀gbera díẹ̀ látí sinmi,
- 34 ọ̀sì yóò sì dé bá ọ bí adigunjalẹ̀
àti ànì bí olẹ̀.

Àwọn ọ̀we mìíràn ti Solomoni

25

¹ Wọnyí ni àwọn òwe mùíràn tí Solomoni pa, tí àwọn ọkúnrin Heseekiah ọba Juda dà kọ.

² Ògo Ọlọrun ní láti fi ọrọ kan pamọ;
láti rí ìdí ọrọ kan ni ògo àwọn ọba.

³ Bí ọrun ẹ ga tó tí ayé sì jì
bẹẹ ni ó ọ̀ro láti mọ èrò ọkàn ọba.

⁴ Mú ìdàrọ kúrò lára fàdákà
ohun èlò yòò sì jáde fún alágbẹde fàdákà.

⁵ Mú ènìyàn búburú kúrò níwájú ọba
a ó sì fídí itẹ rẹ múlẹ nípasẹ òdodo.

⁶ Má ẹ gbé ara rẹ ga níwájú ọba,
má sì ẹ jìjádù ààyè láàrín àwọn ènìyàn pàtàkì,

⁷ Ó sànní kí ó wí fún ọ pé, “Gòkè wá síyìn-ín,”
ju wí pé kí ó dójútì ọ níwájú ènìyàn pàtàkì.

⁸ Ohun tí o ti fi ojú ara rẹ rí
má ẹ kánjú gbé e lọ sílé ẹjọ nítorí kí ni ìwọ yòò
ẹ ní ìgbèyìn
bí aláduúgbò rẹ bá dójútì ọ?

⁹ Bí o bá ń ẹ àwíjare rẹ níwájú aláduúgbò rẹ,
má ẹ tú àşírí tí ẹlòmíràn ní lódò rẹ,

¹⁰ àìşe bẹẹ ẹni tí ó gbọ ọ le dójútì ọ
orúkọ búburú tí ìwọ bá sì gba kì yòò tán láéláé.

¹¹ Ọrọ tí a sọ ní àkókò tí ó yẹ
ó dàbí èso wúra nínú àpeere fàdákà.

¹² Bí i yetí wúra tàbí ohun ọşọ ti wúra dádára
ni ìbáwí ọlọgbọn fún etí tí ó bá fetísílẹ.

- 13 Bí títutù òjò yìnyín ní àsìkò ìkórè
ni ìránṣẹ́ tí ó jẹ olóòtítọ́ sí àwọn tí ó rán an
ó n tu ọ́gá rẹ́ nínú.
- 14 Bí ojú ṣiṣú àti afẹ́fẹ́ láìsí òjò
ní ènìyàn tí n yangàn nípa èbùn tí kò fún ni.
- 15 Nípa sùúrù a lè yí ọba lókàn padà
ahọ́n tí n sọ̀rọ́ rírọ́ sí egungun.
- 16 Bí ìwọ bá rí oyin, jẹ ẹ ní ìwọ̀nba
bí o bá jẹ ẹ̀ jù, iwọ̀ yóò sì bì í.
- 17 Mára ẹ máa lọ sí ilé aláduúgbò rẹ nígbà gbogbo
tàbí kí ó máa lọ síbẹ̀ lálọ̀ jù, yóò sì kóríira rẹ.
- 18 Bí ọ̀pá, idà tàbí ọ̀kọ́ tí ó mú
ní ènìyàn tí ó jẹ́rìí èké lòdì sí aláduúgbò rẹ.
- 19 Bí eyín tí ó bàjẹ̀ tàbí ẹ̀ṣẹ́ tí ó rọ
ní ìgbẹ̀kẹ̀lé lóri aláìsòótọ́ ní àsìkò idààmú.
- 20 Bí ẹ̀ni tí ó bọ̀ra kalẹ̀ ní ojọ́ tí òtútù mú,
tàbí, bí ọ̀tí kíkàn tí a dà sí ojú ọ̀gbẹ́,
ní ẹ̀ni tí n kọ́ orin fún ẹ̀ni tí ọ̀kàn rẹ̀ bàjẹ̀.
- 21 Bí ebi bá n pa ọ̀tá rẹ, fún un ní oúnjẹ̀ jẹ;
bí ọ̀ngbẹ́ bá n gbẹ́ ẹ, fún un ní omi mú.
- 22 Nípa ṣiṣe báyií, iwọ̀ yóò wa ẹ̀yín iná lé e lóri
OLÚWA yóò sì san ọ ní ẹ̀san rẹ̀ fún ọ.
- 23 Bí afẹ́fẹ́ gúúsù ti í mú òjò wá,
bí ahọ́n tí n sọ̀rọ́ ẹ̀yìn ẹ̀ ní mú ojú ìbínú wá.
- 24 Ó sà̀n láti gbé ní ibi igun kan lóri òrùlẹ̀

ju láti bá aya oníjà gbé ilé pọ.

25 Bí omi tútù sí ọkàn tí n ẹ àárẹ
ni ìròyìn ayọ láti ọnà jíjìn.

26 Bí ìsun tí ó di àbàtà tàbí kànga tí omi rẹ bàjẹ
ni olódodo tí ó fi ààyè gba ènìyàn búburú.

27 Kò dára láti jẹ oyin àjẹjù,
bẹẹ ni kò pọn ni lé láti máa wá ọlá fún ara ẹni.

28 Bí ilú tí odi rẹ ti wó lulẹ
ni ènìyàn tí kò le kó ara rẹ ní ìjánu.

26

1 Bí ọjò-dídì tàbí ọjò ní ìgbà ìkórẹ
ọlá kò yẹ aláìgbọn ènìyàn.

2 Bí ológoşé tí n sí kiri tàbí alápándèdè tí n rábàbà
èpè kò le è mọ ẹni tí kò şişé èpè
èpè kí í jani bí a kò bá şişé èpè.

3 Ẹgba fún ẹşin, ìjánu fún kétékété
àti paşán fún ẹyìn aşiwèrè.

4 Má ẹ dá aláìgbọn lóhùn gégé bí iwà òmùgọ rẹ
àìşe bẹẹ iwọ pẹlú yòò dàbí i rẹ.

5 Dá aláìgbọn lóhùn gégé bí iwà òmùgọ rẹ
àìşe bẹẹ yòò dàbí ọlọgbọn lójú ara rẹ.

6 Bí ìgbà tí ènìyàn gé ẹşé ara rẹ tàbí mú iwà ipá
ni kí a ránşé nípasẹ aşiwèrè.

7 Bí ẹşé arọ tí ó n mi dirodiro
ni òwe lẹnu aşiwèrè.

8 Bí ìgbà tí a so òkúta mọ okùn títa
ni fífún aláìgbọn ní ọlá.

9 Bí ẹgún ẹşùşú lówọ òmùtí

- ni òwe lènu aláìgbón.
- 10 Bí tafàtafà ti n ẹ se ni lése lẹ̀ẹ̀kòòkan
ni ẹni tí ó gba aṣiwèrè ẹ́sẹ́ tàbí ẹni tí n kojá lọ.
- 11 Bí ajá ti í padà sí èébi rẹ
bẹ̀ẹ̀ ni aṣiwèrè tún n hu ìwà òmùgò rẹ.
- 12 Njẹ o rí ènìyàn tí ó jẹ ọ̀lọ̀gbọ̀n ní ojú ara rẹ?
Ìrètí n bẹ fún aláìgbón ènìyàn jù ú lọ.
- 13 Ọ̀lẹ wí pé, “Kìnniún wà lójú ọ̀nà
kìnniún búburú n kẹ ní ojú ọ̀nà.”
- 14 Bí ìlẹ̀kùn ti n yí lórí ìsolẹ̀kùn rẹ,
bẹ̀ẹ̀ ni ọ̀lẹ n yí lórí ibùsùn rẹ.
- 15 Ọ̀lẹ ki ọ̀wọ̀ rẹ bọ inú àwo oúnjẹ,
ó lẹ dé bi pé kò le è mú u padà wá sí ẹnu rẹ.
- 16 Ọ̀lẹ gbọ̀n ní ojú ara rẹ,
ju ènìyàn méje tí wọn le è fún un ní ìdáhùn
ọ̀lọ̀gbọ̀n.
- 17 Bí ènìyàn tí ó di ajá ní etí mú
ni ẹni tí n kojá lọ tí ó dá sí ọ̀rọ̀ ìjà tí kì í ẹ se tirẹ.
- 18 Bí i asínwín ti n ju
ọ̀fà àti ọ̀fà tí n ẹ kú pa ni
- 19 ni ènìyàn tí n tan aláduúgbò rẹ je
tí ó sì wí pé, “Àwàdà lásán ni mo n ẹ se.”
- 20 Láìsí igi, iná yóò kú
láìsí ọ̀rọ̀ ẹ̀yìn, ìjà máa n parí.
- 21 Bí èédú ti rí sí ẹ̀yin iná, igi fún iná,
bẹ̀ẹ̀ ni ènìyàn oníjà fún ìjà dídá sílẹ.
- 22 Ọ̀rọ̀ ẹni tí n sọ̀rọ̀ ẹ̀yin dàbí àṣàyàn òkèlẹ

wọ̀n a sì wọ̀ isàlẹ̀ inú lọ.

- 23 Ètè jíjóni, àti àyà búburú,
dà bí ìdàrọ̀ fàdákà tí a fi bo ìkòkò.
- 24 Ènìyàn tí ó kórííra máa n fi ètè rẹ̀ bo àşírí ara rẹ̀
şùgbọ̀n nínú ọ̀kàn rẹ̀ ni ìtànje wà.
- 25 Bí ọ̀rọ̀ rẹ̀ tilẹ̀ fanimọ̀ra, má şe gbà á gbọ̀
nítórí ìríra méje ni ó kún inú ọ̀kàn rẹ̀.
- 26 Ìkórííra rẹ̀ le è fi ara sin nípa ètàn
şùgbọ̀n àşírí ìwà búburú rẹ̀ yòò tú ní gbangba.
- 27 Bí ènìyàn kan bá gbẹ̀ kòtò, yòò şubú sínú rẹ̀.
Bí ènikan bá ju ọ̀kúta, yòò padà sọ̀dọ̀ ọ̀un tìkára
rẹ̀.
- 28 Ahọ̀n ètàn máa n kórííra àwọ̀n tí ó şe ní ìkà,
ẹ̀nu ìtànje sì máa n pa ni run.

27

- 1 Má şe yangàn nítórí ọ̀la
nítórí o kò mọ̀ ohun tí ojú kan le è mú wáyé.
- 2 Jẹ́ kí èlòmíràn yìn ọ̀ dípò ẹ̀nu ara rẹ̀,
àní àlejò, kí ó má sì şe ètè ìwọ̀ fúnra rẹ̀.
- 3 Ọ̀kúta wúwo, erùpẹ̀ sì wúwo
şùgbọ̀n ìbínú aşıwèrè wúwo ju méjèjì lọ.
- 4 Ìbínú ni ìkà, ìrunú sì burú púpọ̀
şùgbọ̀n ta ni ó le è dúró níwájú owú?
- 5 Ìbáníwí gbangba sà̀n
ju ìfẹ̀ ìkòkọ̀ lọ.

- 6 Òtító ni ogbé ọrẹ,
 sùgbón ifenukonu ọtá ni ẹtàn.
- 7 Kódà oyin kò dùn lẹnu ẹni tí ó ti yó
 sùgbón ọróró gan an dùn lẹnu ẹni tí ebi n pa.
- 8 Bí ẹyẹ tí ó ọ́ako lọ kúrò níbi itẹ rẹ
 ni ènìyàn tí ó ọ́ako lọ kúrò ní ilé rẹ.
- 9 Ịpara olóòórùn dídùn àti tùràrí n mú ayọ wá sínú
 ọkàn
 bẹẹ ni inú dídùn láti ọdọ ọrẹ n wá láti inú
 ìmọ̀ràn tí ó ọ́akóso.
- 10 Má ẹ kọ ọrẹ rẹ àti ọrẹ baba rẹ sílẹ,
 má sì ẹ lọ sílẹ arákùnrin rẹ nígbà tí idààmú dé
 bá ọ
 ó sà̀n kí o jẹ aládùúgbò tí ó súnmọ ni ju
 arákùnrin tí ó jìnnà sí ni.
- 11 Gbón, ọmọ mi, kí o sì mú ayọ wá sínú ọkàn mi
 nígbà nàà ni mo le dá gbogbo ẹni tí ó bá kẹgàn
 mi.
- 12 Ọlọgbón rí ewu, ó sì fi ara pamọ
 sùgbón alàìgbón rí, kàkà kí ó dúró ó tẹsíwájú, ó
 sì jìyà rẹ.
- 13 Gba aṣọ ẹni tí ó ẹ onídùúró fún àjẹjì
 fi ẹ ẹrì idúró bí o bá ẹ onídùúró fún obìnrin
 onísekúṣe.
- 14 Bí ènìyàn kan n kígbe sùre fún aládùúgbò rẹ ní
 ọwúró

a ó kà á sí bí èpè.

- 15 Àyà tí ó máa n jà dàbí
 ọwààrà ọ̀jò ní ọ̀jọ́ tí ọ̀jò n rẹ̀;
- 16 dídá a lẹ̀kun dàbí ẹ̀gbà tí ènìyàn n dá afẹ́fẹ́ lẹ̀kun
 tàbí bí ẹ̀ni tí ó gbá ọ̀róró.
- 17 Bí irin tí n pọ̀n irin mú
 bẹ̀ẹ̀ ni ènìyàn kan n pọ̀n ẹ̀lòmíràn mú.
- 18 Ẹ̀ni tí ó tọ́jú ẹ̀gi ọ̀pọ̀tọ́ yóò jẹ ẹ̀so rẹ̀
 ẹ̀ni tí ó sì fojú tó ọ̀gá rẹ̀ yóò gba ọ̀lá.
- 19 Bí omi tí n ẹ̀ ẹ̀fihàn ọ̀jú, nígbà tí a bá wò ó
 bẹ̀ẹ̀ ni ọ̀kàn ènìyàn n ẹ̀ ẹ̀fihàn ènìyàn.
- 20 Kò tẹ̀ ikú àti ẹ̀parun lẹ̀rùn rí
 bẹ̀ẹ̀ pẹ̀lú ni ọ̀jú ènìyàn kò rí ẹ̀tẹ̀lẹ̀rùn rí.
- 21 Iná fún fàdákà iná iléru fún wúra,
 ẹ̀gbọ̀n a n dán ènìyàn wò nípa ẹ̀yìn tí ó n gbà.
- 22 Bí a tilẹ̀ gún aláìgbọ̀n nínú odó,
 fi ọ̀mọ odó gún un bí ẹ̀lùbọ́
 ẹ̀wọ̀ kì yóò le è yọ̀ ẹ̀wà ọ̀mùgọ̀ rẹ̀ kúrò ní inú rẹ̀.
- 23 Rí i dájú pé o mọ ipò tí àwọ̀n agbo àgùntàn rẹ̀ wà
 bojútó àwọ̀n agbo màlúù rẹ̀ dárádára;
- 24 nítorí ọ̀rọ̀ kì í pé lọ́ títí
 adé kì í sì í wà lórí títí láé láé.
- 25 Nígbà tí a bá kó koríko, ewéko tuntun yóò sì hù
 jáde, a ó sì kó koríko àwọ̀n orí ọ̀kè wọ̀lé
- 26 àwọ̀n àgùntàn yóò pèsè aṣọ́ fún ọ̀,

àti ewúré yóò pèsè owó oko.

27 Ìwo yóò ní ọ̀pọ̀lopọ̀ wàrà ewúré
láti bọ ọ àti ìdílé rẹ
àti láti tójú àwọn ìránṣẹ̀bìnrin rẹ.

28

1 Ènìyàn búburú n sá bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹnìkan kò lé e
ṣùgbọ̀n olódodo láyà bí i kinnìún.

2 Nígba tí orílẹ̀-èdè bá ní orí kunkun, àwọn ọ̀ba rẹ̀ a
máa pọ̀,
ṣùgbọ̀n olóye àti onímọ̀ a máa pa òfin mọ̀.

3 Ọ̀ba tí ó ni àwọn tálákà lára
dàbí àgbàrá ọ̀jò tí ó n gbá gbogbo ọ̀gbìn lọ.

4 Àwọn tí ó kọ̀ òfin sílẹ̀ a máa gbóríyìn fún ènìyàn
búburú
ṣùgbọ̀n àwọn tí ó pa òfin mọ̀ kojú ìjà sí ènìyàn
búburú.

5 Ọ̀ye ìdájọ̀ ọ̀dodo kò yé àwọn ẹ̀ni ibi
ṣùgbọ̀n ó yé àwọn tí n wá OLÚWA dáradára.

6 Ó sà̀n láti jẹ̀ tálákà tí ìrìn rẹ̀ jẹ̀ alálábùkù
ju ọ̀lọ̀rọ̀ tí ọ̀nà rẹ̀ rí pàlapàla.

7 Ẹ̀ni tí ó pa òfin mọ̀ jẹ̀ olóye ọ̀mọ̀
ṣùgbọ̀n ẹ̀ni tí ó bá ẹ̀ jẹ̀gúdújẹ̀rá kégbẹ̀ dójúti
baba rẹ̀.

8 Ẹ̀ni tí ó mú ọ̀rọ̀ rẹ̀ di púpọ̀ nípa èrè àjẹ̀jú

ń kó jọ fún ẹlòmíràn, tí yóò ní àánú àwọn tálákà.

- ⁹ Bí ẹnikẹni bá kọ etí ikún sí òfin,
kódà àdúrà rẹ jẹ ìrírà.
- ¹⁰ Ẹni tí ó mú olódodo rìn ọ̀nà búburú
yóò bọ sínú pàkúté ara rẹ
şùgbọ̀n aláilẹ̀gàn yóò gba ogún rere.
- ¹¹ Ọlórọ̀ ẹ̀niyàn le è gbọ̀n lójú ara rẹ
şùgbọ̀n tálákà tí ó ní ọ̀ye rí ìdí, rẹ.
- ¹² Nígba tí olódodo ń lékè ariwo ayọ̀ ta;
şùgbọ̀n nígba tí ẹ̀niyàn búburú gorí ọ̀ye, àwọn
ẹ̀niyàn a na pápá bora.
- ¹³ Ẹni tí ó bo ẹ̀şẹ̀ rẹ̀ mọ̀lẹ̀ kì yóò şe rere,
şùgbọ̀n ẹni tí ó bá jẹ̀wọ̀ tí ó sì kọ̀ wọ̀n sílẹ̀ máa
ń rí àánú gbà.
- ¹⁴ Ìbùkún ni fún ẹ̀niyàn náà tí ó bẹ̀rù Ọlórùn nígba
gbogbo
şùgbọ̀n ẹni tí ó sé ọ̀kàn rẹ̀ le bọ̀ sínú wàhálà.
- ¹⁵ Bí kìnńìún tí ń kẹ̀ tàbí Beari tí ń halẹ̀
ni ẹ̀niyàn búburú tí ń jẹ̀ ọ̀ba lórí àwọn
aláilágbára.
- ¹⁶ Ọ̀mọ̀-aládé tí ó şe aláìmòye púpọ̀ ní ń şe ìwà ìkà
púpọ̀ pẹ̀lú,
şùgbọ̀n ẹ̀yí tí ó kórííra ojúkòkòrò yóò mú ọ̀jọ̀ rẹ̀
pẹ̀.
- ¹⁷ Ẹni tí ọ̀kàn rẹ̀ kò balẹ̀ nítorí ẹ̀şẹ̀ ìpàńiyàn

yòò máa joró rẹ tí tí ikú
má ẹ jẹ kí ẹnìkẹni ràn án lẹwọ.

- 18 Ẹni tí n rìn déédéé ní yòò là,
şùgbọn ẹni tí ọnà rẹ jẹ àyídáyidà ni yòò şubú
lójijì.
- 19 Ẹni tí ó bá ro ilẹ rẹ yòò ní oúnjẹ lẹpọlẹpọ
şùgbọn ẹni tí n lé ohun asán yòò kún fún òsì.
- 20 Olóòtítọ èniyàn yòò rí ìbùkún gbà gan an
şùgbọn ẹni tí ojú n kán látì di ọlọrọ kì yòò lọ
lájìyà.
- 21 Ojúsaájú şíşe kò dára,
síbẹ èniyàn kan n şẹ nítorí òkèlè oúnjẹ kan.
- 22 Ahun n sáré àti là
kò sì funra pé òsì dúró de òun.
- 23 Ẹni tí ó bá èniyàn kan wí yòò rí ojúrere ni nígbèyìn
ju ẹni tí ó ní ètè ẹtàn lọ.
- 24 Ẹni tí ó ja baba tàbí iyá rẹ lólè
tí ó sì wí pé, “Kì í şe ẹşẹ,”
irú kan ni òun àti ẹni tí n pa ni run.
- 25 Ọkánjúwà èniyàn a máa dá ijà sílẹ,
şùgbọn ẹni tí ó bá gbẹkẹlẹ OLÚWA yòò gbilẹ.
- 26 Ẹni tí ó gbẹkẹlẹ ara rẹ jẹ aláìgbọn
şùgbọn ẹni tí n rìn nínú ọgbọn wà lálèwu.
- 27 Ẹni tí ó n fi fún tálákà kì yòò şe aláìní ohunkóhun,

ṣùgbọ̀n ẹnì tí ó di ojú rẹ̀ sí wọ̀n gba ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ègún.

- ²⁸ Nígba tí ènìyàn búburú bá dórí ìjọba, àwọ̀n ènìyàn a na pápá bora;
ṣùgbọ̀n nígba tí ènìyàn búburú bá ṣẹ̀gbé,
àwọ̀n olódodo n gbilẹ̀ sí i.

29

- ¹ Ẹ̀ni tí ó sì n ṣorí kunkun léyìn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ìbáwí yòò parun lójìjì láìsí àtúnṣe.
- ² Nígba tí olódodo bá n gbilẹ̀, àwọ̀n ènìyàn a yò nígba tí ènìyàn búburú n ṣàkóso, àwọ̀n ènìyàn n kórííra.
- ³ Ènìyàn tí ó fẹ̀ràn ogbọ̀n mú kí baba rẹ̀ láyò ṣùgbọ̀n ẹnì tí n bá panṣágà kẹ̀gbẹ̀ ba ọ̀rọ̀ ọ̀ rẹ̀ jẹ̀.
- ⁴ Nípa ìdájọ̀ òdodo ni ọ̀ba fi í mú ilú tòrò nini, ṣùgbọ̀n èyí tí n ṣe ojúkòkòrò àbẹ̀tẹ̀lẹ̀ fà á lulẹ̀.
- ⁵ Ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá tan aláduùgbò rẹ̀ ó n dẹ̀ àwọ̀n de ẹ̀sẹ̀ ẹ̀ rẹ̀.
- ⁶ Ẹ̀sẹ̀ ènìyàn ibi ni ó jẹ̀ ìdẹ̀kùn rẹ̀ ṣùgbọ̀n olódodo le è kọ̀rin kí ó sì máa yò.
- ⁷ Olódodo n máa ro ọ̀rọ̀ tálákà, ṣùgbọ̀n ènìyàn búburú kò sú sí i láti rò ó.
- ⁸ Àwọ̀n ẹ̀lẹ̀yà a máa ru ilú sókè,

ṣùgbõn àwõn ọlõgbõn ènìyàn máa nínú ìbínú kúrò.

⁹ Bí ọlõgbõn ènìyàn bá lọ sí ilé ẹjọ pẹlú aláìgbõn aláìgbõn a máa bínú a sì máa jà, kò sì ní sí àlàáfíà.

¹⁰ Àwõn tí ó nínú tàjẹ sílẹ kò rí ẹnì dídúró ṣinṣin wõn sì nínú wá ọnà láti pa olódodo.

¹¹ Aláìgbõn ènìyàn fi gbogbo ẹnu rẹ bínú ṣùgbõn ọlõgbõn ènìyàn a máa kó ìbínú rẹ ní ìjánu.

¹² Bí olórí bá fetí sí irọ, gbogbo àwõn ìjòyè rẹ a di ènìyàn búburú lójú rẹ.

¹³ Tálákà ènìyàn àti aninílára jọ ní àbùdá yìi, OLÚWA jẹ kí ojú àwõn méjèjèì máa ríran.

¹⁴ Bí ọba kan bá nínú ẹ ìdájọ tálákà pẹlú òtítọ ìtẹ ìjọba rẹ yòò fidímúlẹ nígbà gbogbo.

¹⁵ Ọpá ìbáníwí nínú fún ni ní ọgbõn ṣùgbõn ọmọ tí a fi sílẹ fúnra rẹ a dójútì ìyá rẹ.

¹⁶ Nígbà tí ènìyàn búburú nínú gbilẹ, bẹẹ náà ni ẹsẹ nínú gbilẹ ṣùgbõn olódodo yòò rí ìṣubú wõn.

¹⁷ Bá ọmọ rẹ wí, yòò sì fún ọ ní àlàáfíà yòò sì mú inú dídùn wá sí inú ọkàn rẹ.

- 18 Níbi tí kò tí sí ìfihàn, àwọn ènìyàn a gbé ìgbé ayé àìbíkítà,
 ùgbón ìbúkún ní fún àwọn tí n pa òfin mọ.
- 19 A kò le fi ọ̀rọ̀ lásán kílẹ̀ fún ìránṣẹ̀
 bí ó tilẹ̀ yé e, kò ní kọbi ara sí i.
- 20 Njẹ́ ó rí ènìyàn tí n kánjú sọ̀rọ̀?
 Ìrètí wà fún aláìgbón jù ú lọ.
- 21 Bí ènìyàn kan bá kẹ̀ ìránṣẹ̀ rẹ̀ lákẹ̀jù láti kékeré
 yóò mú ìbànújẹ̀ wá ní ìgbẹ̀yìn.
- 22 Oníbìnú ènìyàn a ru ìjà sókè,
 onínú-fùfù ènìyàn a sì máa dá ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ẹ̀ṣẹ̀.
- 23 Ìgbéraga ènìyàn a máa sọ ọ̀ di ẹnì ilẹ̀
 ùgbón onírẹ̀lẹ̀ ènìyàn a máa gba iyì kún iyì.
- 24 Ẹni tí ó n kó ẹgbé, olè kóríira ọkàn ara rẹ̀,
 ó n gbọ̀ ẹ̀pẹ̀ olóhun kò sì le è fọ̀hùn.
- 25 Ìbẹ̀rù ènìyàn kan yóò sì di ìdẹ̀kùn
 ùgbón ẹnìkẹ̀ni tí ó bẹ̀rù OLÚWA wà lálẹ̀wu.
- 26 Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ni n wá ojúrere alákòoso,
 ùgbón láti ọ̀dọ̀ OLÚWA ni ènìyàn tí n gba ìdájọ̀
 ọ̀dodo.
- 27 Olódodo kóríira àwọn aláìṣòótọ̀:
 ènìyàn búburú kóríira olódodo.

Àwọn ọ̀rọ̀ tí Aguri sọ.

30

¹ Àwọn ọ̀rọ̀ Aguri ọ̀mọ̀ Jake, ọ̀rọ̀ isọ̀tẹ̀lẹ̀ tí ọ̀kùnrin yíi sọ̀ fún Itieli.
Sí Itieli àti sí Ukali.

² “Èmi ni aláìmòye ju nínú àwọn ènìyàn;
n kò ní ọ̀ye ènìyàn.

³ Èmi kò tilẹ̀ kọ̀ ọ̀gbọ̀n
tàbí ní ìmọ̀ ẹ̀ni mímọ̀ nì.

⁴ Ta ni ó ti gòkè lọ sí ọ̀run tí ó sì padà sọ̀kalẹ̀?
Ta ni ó ti kó afẹ́fẹ́ jọ sí ihò àtẹ̀lẹ̀wọ̀ rẹ̀?

Ta ni ó ti ta kókó omi sẹ́tí aṣọ̀?
Ta ni ó fi gbogbo ìpìlẹ̀ ayé lélẹ̀?

Kí ni orúkọ rẹ̀, àti orúkọ ọ̀mọ̀ rẹ̀?
Sọ̀ fún mi bí o bá mọ̀.

⁵ “Gbogbo ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún jẹ̀ aláìlábùkù;
òun ni ààbò̀ fún gbogbo ẹ̀ni fi í ẹ̀ ibi ìpamọ̀ wọ̀n.

⁶ Má ẹ̀ fi kún ọ̀rọ̀ rẹ̀,
àìṣe bẹ̀ẹ̀ yóò bá ọ̀ wí yóò sì sọ̀ ọ̀ di ọ̀pùrọ̀.

⁷ “Ohun méjì ni mo n béèrè lẹ̀wọ̀ rẹ̀, OLÚWA;
má ẹ̀ fi wọ̀n dù mí kí n tó kú.

⁸ Mú èké ẹ̀sìse àti irọ̀ jìnnà sí mi;
má ẹ̀ fún mi ní ọ̀sì tàbí ọ̀rọ̀,
ṣ̀ùgbọ̀n fún mi ní ọ̀únjẹ̀ ọ̀òjọ̀ mi nìkan.

⁹ Àìṣe bẹ̀ẹ̀, mo lè ní ànìjù kí n sì gbàgbé rẹ̀
kí n sì wí pé, “Ta ni OLÚWA?”

Tàbí kí n di ọ̀tò̀sì kí n sì jalè
kí n sì ẹ̀ àìbọ̀wọ̀ fún orúkọ Ọ̀lórún mi.

¹⁰ “Má ẹ̀ ba ìránṣẹ̀ lórúkọ̀ jẹ̀ lódò ọ̀gá rẹ̀,

kí ó má ba fi ọ bú, kí ìwo má ba jèbi.

11 “Àwọn kan wá sẹ̀pẹ̀ fún àwọn baba wọn
tí wọn kò sì sùre fún àwọn ìyá wọn.

12 Àwọn tí ó mọ ní ojú ara wọn
síbẹ̀ tí wọn kò sì mọ kúrò nínú èèrì wọn;

13 àwọn ẹ̀ni tí ojú wọn gbéga nígbà gbogbo,
tí ìwolẹ̀ wọn sì kún fún ìgbéraga.

14 Àwọn ẹ̀ni tí eyín wọn jẹ̀ idà
àwọn tí èrìgì wọn kún fún ọ̀bẹ̀
láti jẹ̀ àwọn tálákà run kúrò ní ilẹ̀ ayé
àwọn aláìní kúrò láàrín àwọn ọ̀mọ̀ ènìyàn.

15 “Eṣúṣú ni ọ̀mọ̀bìnrin méjì.
‘Mú wá! Mú wá!’ ní wọn n kẹ̀.

“Àwọn nńkan mẹtá kan wà tí kò ní ìtẹ̀lọ̀rùn láéláé,
mẹ̀rin tí kò jẹ̀ wí láéláé pé, ‘Ó tó!’:

¹⁶ Ibojì, inú tí ó yàgàn,
ilẹ̀ tí omi kì í tẹ̀lọ̀rùn láéláé,
àti iná, tí kì í wí láéláé pé, ‘Ó tó!’

17 “Ojú tí n fi baba sẹ̀fẹ̀,
tí ó kẹ̀gàn ìgbọ̀ràn sí ìyá,
ẹ̀yẹ̀ ìwò ẹ̀bá odò ni yòò yọ̀ ọ̀,
ìgún yòò mú un jẹ̀.

18 “Àwọn nńkan mẹtá wà tí ó jẹ̀ ìyàlẹ̀nu fún mi,
mẹ̀rin tí kò yé mi,

¹⁹ ipa ẹ̀yẹ̀ idi ní òfúrufú
ipa ejò lórí àpáta
ipa ọ̀kọ̀ ojú omi lójú agbami Òkun

àti ipa ọ̀nà ọ̀kùnrin tí ó mú wúńdíá lẹ̀wọ̀.

- 20 “Èyí ni ọ̀nà alágbèrè obìnrin
 ó ẓeun ó sì nu ẹ̀nu rẹ̀
 ó sì wí pé, ‘N kò ẓe ohunkóhun tí kò tọ̀.’
- 21 “Lábẹ̀ ǹnkan m̀eta ni ilé ayé ti ń wá rìrì
 lábẹ̀ ohun m̀erin ni kò ti lè mí fín ín.
 22 Íránṣẹ̀ tí ó di ọ̀ba
 aláìgbọ̀n tí ó ní ọ̀pòlọ̀pò ọ̀unjẹ̀,
 23 obìnrin tí gbogbo ènìyàn kórííra tí ó sì wá
 lóko
 íránṣẹ̀bìnrin tí ó gbọko mọ ọ̀gá rẹ̀ lẹ̀wọ̀.
- 24 “Àwọ̀n ohun m̀erin ló kéré láyẹ̀
 síbẹ̀ wọ̀n gbọ̀n gidigidi.
- 25 Àwọ̀n èèrà jẹ̀ aláìlágbara ẹ̀dá,
 síbẹ̀ wọ̀n kó ọ̀unjẹ̀ wọ̀n pamọ̀ ní àsìkò ọ̀jò.
- 26 Ehoró jẹ̀ aláìlágbara ẹ̀dá;
 síbẹ̀ wọ̀n ń ẓe ihò wọ̀n sí ibi pálapàla àpáta;
- 27 àwọ̀n eṣú kò ní ọ̀ba,
 síbẹ̀ gbogbo wọ̀n ń jáde lọ ní ọ̀wọ̀dọ̀wọ̀
- 28 Omońílẹ̀ fí ọ̀wọ̀ rẹ̀ dì mú,
 síbẹ̀ a ń rí i ní ààfin ọ̀ba.
- 29 “Àwọ̀n ohun m̀eta ní ń bẹ̀ tí ń rìn rere,
 ohun m̀erin ni ó dára púpọ̀ ní ìrìn rìrìn:
 30 Kìnniún, alágbára láàrín ẹ̀ranko tí kì í sá fún
 ohunkóhun
 31 Ẹ̀sin tí a dì lẹ̀gbẹ̀ẹ̀;
 àti ọ̀búkọ̀,
 àti ọ̀ba láàrín àwọ̀n ènìyàn rẹ̀.

- 32 “Bí iwọ bá ti hùwà aṣiwèrè nípa gbígbé ara rẹ ga,
tàbí tí o bá ti gbèrò ibi,
da ọwọ rẹ bo ẹnu rẹ!
- 33 Nítorí bí fifún omi ọmú tí í mú wàrà wá,
tí fifún imú sì n mú èjẹ jáde,
bẹẹ ni rírú ìbínú sókè í mú ìjà wá.”

Àwọn ọrọ ọba Lemueli

31

- 1 Àwọn ọrọ-ìjìnlẹ ti Lemueli ọba, ọrọ ẹkọ tí ìyá rẹ kọ ọ,
2 “Gbọ iwọ ọmọ mi, gbọ iwọ ọmọ inú mi!
Gbọ iwọ ọmọ èjẹ mi.
- 3 Má ẹ lo agbára rẹ lórí obìnrin,
okun rẹ lórí àwọn tí ó pa àwọn ọba run.
- 4 “Kì í ẹ fún àwọn ọba, iwọ Lemueli,
kì í ẹ fún ọba láti mu ọtí wáìní,
kì í ẹ fún aláókòóso láti máa wá ọtí lílé,
- 5 kí wọn má ba à mu ọtí yó kí wọn sì gbàgbé ohun
tí òfin wí,
kí wọn sì fi ẹtọ àwọn tí ara n ni dù wọn.
- 6 Fi ọtí lílé fún àwọn tí n sègbé
wáìní fún àwọn tí ó wà nínú ìrona.
- 7 Jẹ kí wọn mu ọtí kí wọn sì gbàgbé òsì wọn
kí wọn má sì rántí òsì wọn mọ.
- 8 “Sọrọ lórúkọ àwọn tí kò le sọrọ fúnra wọn
fún ẹtọ àwọn ẹni tí n parun.
- 9 Sọrọ kí o sì ẹ ìdájọ àlẹ̀sẹ̀gbẹ̀
jà fún ẹtọ àwọn tálákà àti aláìní.”

Ìkádìí: Aya oníwà rere

- 10 Ta ni ó le rí aya oníwà rere?
Ó níye lórí ju iyùn lọ.
- 11 Ọkọ rẹ ní ìgbékèlé púpọ nínú rẹ
kò sì sí iwà rere tí kò pé lówọ rẹ.
- 12 Ire ní ó n ẹ fún un, kì í ẹ ibi
ní gbogbo ọjó ayé rẹ.
- 13 Ó sa aṣọ irun àgùntàn olówùú àti ògbò
Ó sì ẹṣẹ pẹlú iyá rí.
- 14 Ó dàbí ọkọ ọjú omi tí àwọn oníṣòwò;
ó n gbé oúnjẹ rẹ wá láti ọ̀nà jíjìn.
- 15 Ó dìde nígbà tí òkùnkùn sì kùn;
ó ẹ oúnjẹ fún idílẹ̀ rẹ
àti ipín oúnjẹ fún àwọn ìránṣẹ̀bínrin rẹ.
- 16 Ó kíyèsì oko kan, ó sì rà á;
nínú ohun tí ó n wọlé fún un ó gbín ọgbà àjàrà
rẹ.
- 17 Ó bẹ̀rẹ̀ iṣẹ̀ rẹ̀ tagbára tagbára
apá rẹ̀ le koko fún iṣẹ̀.
- 18 Ó rí i pé òwò òun pé
fitílà rẹ̀ kì í sì í kú ní òru.
- 19 Ní ọwọ̀ rẹ̀, ó di kẹkẹ̀ òwú mú
ó sì na ọwọ̀ rẹ̀ di ìránwú mú.
- 20 O la ọwọ̀ rẹ̀ sí àwọn tálákà
ó sì na ọwọ̀ rẹ̀ sí àwọn aláíní.
- 21 Nígbà tí òjò-dídì rọ̀, kò bẹ̀rù nítorí idílẹ̀ rẹ̀
nítorí gbogbo wọn ni ó wọ aṣọ tí ó nípọ̀n.
- 22 Ó ẹ aṣọ títẹ̀ fún ibùsùn rẹ̀;
ẹ̀wù dádára àti elése àlùkò ni aṣọ rẹ̀.
- 23 A bọ̀wọ̀ fún ọkọ rẹ̀ ní ẹnu ibodè ilú
níbi tí ó n jókòó láàrín àwọn àgbàgbà ilú.
- 24 Ó n ẹ àwọn aṣọ dádára ó sì n tà wọn

- ó sì n kó ojà fún àwọn oniṣòwò.
- 25 Agbára àti ọlá ni ó wò ọ láṣọ
ó le fi ọjọ iwájú rẹrìn-ín.
- 26 A sọrọ pẹlú ogbón
ìkọni òtítọ sì n bẹ létè e rẹ
- 27 Ó n bojútó gbogbo ètò ilé rẹ
kì í sì í jẹ oúnjẹ ìmélé.
- 28 Àwọn omọ rẹ dide wọn sì pè é ní alábùkún
ọkọ rẹ pẹlú n gbóríyìn fún un.
- 29 “Ọpọlọpọ obìnrin ní n ẹ nńkan ọlọlá
ṣùgbón iwọ ju gbogbo wọn lọ.”
- 30 Ojú dádárá a máa tan ni, ẹwà sì jẹ asán
nítorí obìnrin tí ó bẹrù OLÚWA yẹ kí ó gba
oríyìn.
- 31 Sì fún un ní èrè tí ó tọ sí i
kí o sì jẹ kí iṣẹ rẹ fún un ní iyìn ní ẹnu ibodè ilú.

**Biblica® ní oore ọfẹ láti lo Bíbélì Mímọ ní Èdè
Yorùbá Ọde-Ọní
Yoruba: Biblica® ní oore ọfẹ láti lo Bíbélì Mímọ ní Èdè
Yorùbá Ọde-Ọní (Bible)**

copyright © 2017 Biblica, Inc.

Language: Yorùbá

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.™

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution – You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this

translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 19 Sep 2023

de909672-7c71-5683-96dd-f0d21f08d35f